

JATKUVAN OPPIMISEN SANASTO

luonnos 8.10.2021

Sisällysluettelo

Käsittekaavioluettelo.....	3
Esipuhe.....	4
1 Koulutustoiminta.....	5
2 Koulutus.....	8
2.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	9
2.2 Koulutus (1) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.....	11
2.3 Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.....	13
2.4 Työvoimakoulutus.....	15
2.5 Työelämässä oppiminen.....	19
3 Osaamiskokonaisuuksia.....	23
4 Opetus, ohjaus ja valmennus.....	26
5 Oppiminen.....	29
6 Osaaminen ja kyvykkyys sekä osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	34
7 Pätevyys ja kelpoisuus.....	39
8 Todistus.....	42
Englanninkielinen hakemisto / English index.....	45
Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register.....	46
Suomenkielinen hakemisto.....	47

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Koulutustoiminta.....	7
Käsitekaavio 2. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).....	10
Käsitekaavio 3. Koulutus (1) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.....	12
Käsitekaavio 4. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.....	14
Käsitekaavio 5. Työvoimakoulutus.....	18
Käsitekaavio 6. Työelämässä oppimisen muotoja.....	22
Käsitekaavio 7. Osaamiskokonaisuuksia.....	25
Käsitekaavio 8. Opetus, ohjaus ja valmennus.....	28
Käsitekaavio 9. Oppiminen.....	33
Käsitekaavio 10. Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	38
Käsitekaavio 11. Pätevyys ja kelpoisuus.....	41
Käsitekaavio 12. Todistuksia.....	44

Esipuhe

Jatkuvan oppimisen sanastohanke on vuonna 2020 käynnistynyt, opetus- ja kulttuuriministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteinen hanke, jonka taustalla on pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman mukainen jatkuvan oppimisen uudistamisen parlamentaarinen hanke. Jatkuvan oppimisen uudistaminen edellyttää opetushallinnon ja työhallinnon välistä vuoropuhelua, ja sen mahdollistamiseksi puolestaan tarvitaan yhteisten käsitteiden määrittelyä, harmonisointia ja termeistä sopimista, siis terminologista sanastotyötä. Sanastotyön tuloksena on syntynyt Jatkuvan oppimisen sanasto.

Jatkuvan oppimisen sanasto keskittyy jatkuvan oppimisen järjestelmän nykytilaa koskeviin käsitteisiin; tulevaan tavoitetilaa liittyvät käsitteet nähdään tarpeellisiksi määrittellä mahdollisessa jatkohankkeessa.

Jatkuvan oppimisen sanastossa esitetään termitietueina ja käsittekaavioina noin 60:n jatkuvaan oppimiseen liittyvän käsitteen tiedot. Käsitteiden sisältö kuvataan määritelmien ja niitä täydentävien lisätietojen avulla. Suomenkielisistä termeistä annetaan suositukset. (Ruotsin- ja mahdollisesti englanninkielisiä vastinetermejä täydennetään mahdollisessa jatkohankkeessa.) Käsitteiden välisiä suhteita havainnollistetaan käsittekaavioiden avulla.

Jatkuvan oppimisen sanasto on tarkoitettu apuvälineeksi ensisijaisesti jatkuvan oppimisen uudistuksen toimijoille niin opetushallinnossa kuin työhallinnossakin: tavoitteena on, että käsitteitä voidaan käyttää yhdenmukaisesti paitsi viestinnässä myös palveluiden suunnittelussa, säädösvalmistelussa ja tietoarkkitehtuurityössä. Yleisemmin sanastosta toivotaan olevan hyötyä myös muille työhön ja oppimiseen liittyviä käsitteitä ja termejä käyttäville ja käsitteiden määritelmiä tarvitseville eli muun muassa tietojärjestelmien ja palveluiden kehittäjille, tiedottajille, toimittajille ja kääntäjille. Sanastolla pyritään myös edistämään julkisen hallinnon tietojen yhteentoimivuutta.

Jatkuvan oppimisen sanaston laatineen sanastotyöryhmän kokoustyöskentelyyn ovat osallistuneet seuraavat asiantuntijat:

Lara Anastasiou, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus oy (vuonna 2020)

Marjut Anderson, CSC – Tieteen tietotekniikan keskus oy (2021)

Mikko Hartikainen, Opetushallitus (2020)

Maarit Hildén, Uudenmaan ELY-keskus (2020)

Tero Huttunen, opetus- ja kulttuuriministeriö (2020–2021)

Ilmari Hyvönen, opetus- ja kulttuuriministeriö (2020–2021)

Jonna Korhonen, opetus- ja kulttuuriministeriö (2020–2021)

Tomi Kytölä, opetus- ja kulttuuriministeriö (2020–2021)

Mira Piironen, Uudenmaan TE-toimisto (elokuusta 2021)

Harry Pulliainen, KEHA-keskus (2020–2021)

Kirsi-Marja Putkonen, KEHA-keskus (2020–2021)

Taina Riikonen, Uudenmaan TE-toimisto (2020)

Tuula Sumkin, Opetushallitus (2020–2021)

Totti Tuhkanen, Turun yliopisto (2020–2021)

Markku Virtanen, työ- ja elinkeinoministeriö (2020–2021)

Riina Kosunen, Sanastokeskus, terminologi (2020–2021).

Sanaston laatimiseen tarvittun terminologisen työn ovat rahoittaneet opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö.

Sanastohankkeen aikana pyydettiin tietoa ja kommentteja varsinaisten työryhmien ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Kiitämme sanastotyöryhmien jäseniä ja muita sanaston laatimiseen osallistuneita heidän arvokkaasta työpanoksestaan.

1 Koulutustoiminta

1

koulutustoiminta

määritelmä

koulutuksen (1) ja *koulutusten (2)* aikaansaamiseen tähtäävä toiminta

huomautus

Suomessa, kuten monissa muissakin maissa, koulutustoiminta voidaan jakaa koulutuslainsäädännössä säänneltyyn koulutustoimintaan ja markkinaehtoiseen koulutustoimintaan.

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

2

koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, josta säädetään koulutuslainsäädännössä tai muussa *koulutukseen (1)* liittyviä säännöksiä sisältävässä lainsäädännössä

huomautus

Määritelmässä mainittu muu koulutukseen (1) liittyviä säännöksiä sisältävä lainsäädäntö kuuluu usealle eri hallinnonalalle, joista esimerkkeinä voidaan mainita seuraavat:

1) Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluvat esimerkiksi laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012), jonka luvuissa 5 ja 6 säädetään työvoimakoulutuksesta ja omaehtoisesta opiskelusta, ja laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010), jonka 20–25 §:ssä säädetään kotoutumiskoulutuksesta ja omaehtoisesta opiskelusta.

2) Puolustusministeriön hallinnonalalle kuuluu esimerkiksi laki Maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008).

3) Sisäministeriön hallinnonalalle kuuluvat esimerkiksi laki Poliisiammattikorkeakoulusta (1164/2013) ja laki Pelastusopistosta (607/2006).

4) Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle kuuluu esimerkiksi laki liikenteen palveluista (320/2017), jossa säädetään muun muassa erilaisiin kuljetustehtäviin liittyvästä koulutuksesta (1).

Koulutuslainsäädännössä säännellyn koulutustoiminnan toteuttamista tuetaan julkisin varoin.

Käsitteen tunnus: c659

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 13.9.2021: Kysymys juristeille tm.: Ajatellaanko, että laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta ym. ovat koulutuslainsäädäntöä? Vai onko koulutuslainsäädäntöä ainoastaan OKM:n hallinnonalan lainsäädäntö?

Terminologin kysymys/kommentti 16.9.2021: OKSA-jaoksessa laadittu määritelmä kuului "koulutustoiminta, josta säädetään koulutuslainsäädännössä". Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä oli kuitenkin sitä mieltä, että koulutuslainsäädäntö kattaisi vain OKM:n hallinnonalan lainsäädäntöä. Tästä syystä määritelmää muotoiltiin tällä tavalla. (Termi "koulutuslainsäädännössä säännelty koulutustoiminta" jätettiin kuitenkin ennalleen, täytyy pohtia sekin sitten kun määritelmä on selvillä.)

3

markkinaehtoinen koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, jossa tuotettavan *koulutuksen (1)* hinta määräytyy vapailla markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan, ilman yhteiskunnan taloudellista tukea, ja tuottamisen kustannukset katetaan kokonaisuudessaan asiakkailta perittävillä maksuilla

huomautus

Markkinaehtoisessa koulutustoiminnassa koulutuksen (1) sisältö voi olla yhteiskunnan sisältöohjauksesta riippumatonta.

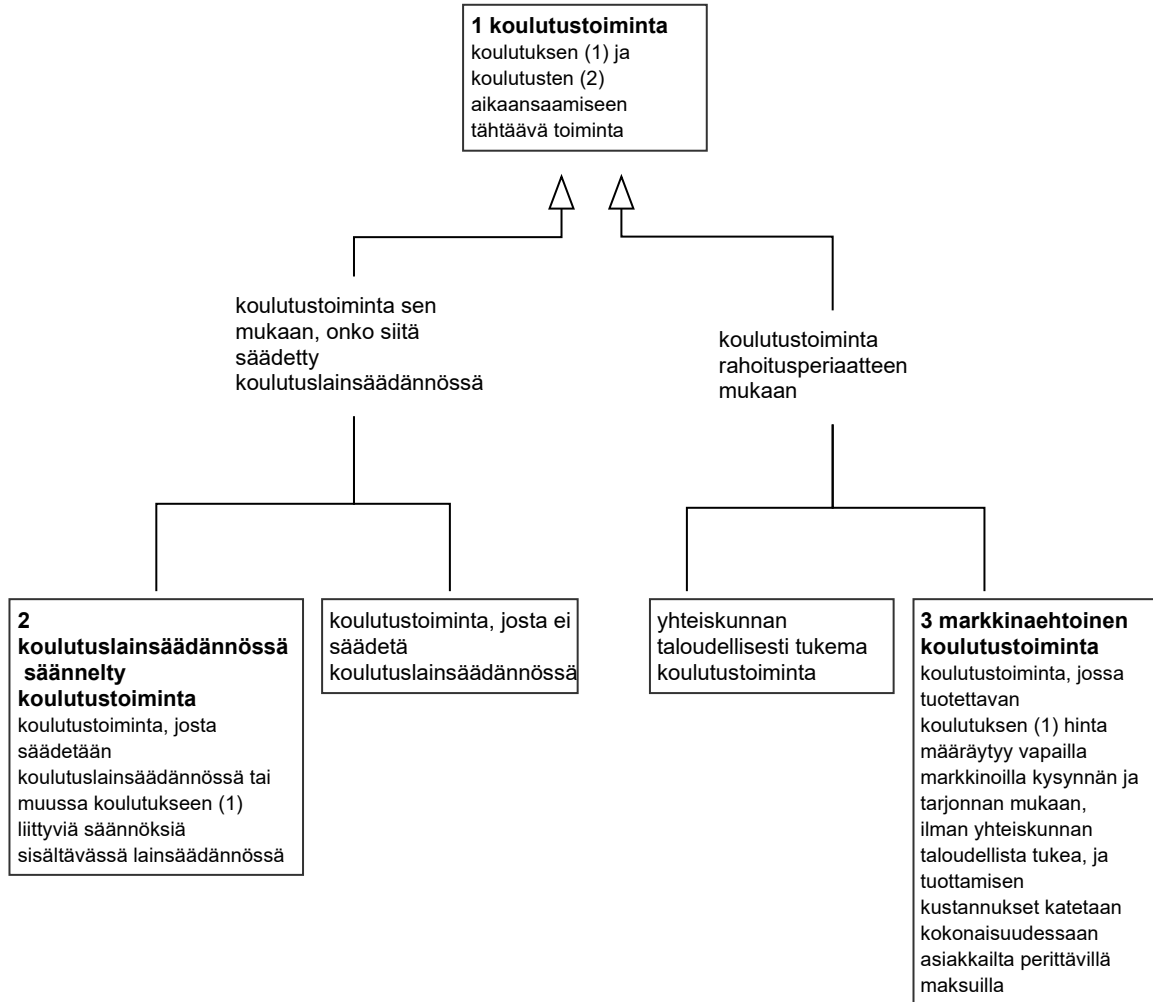
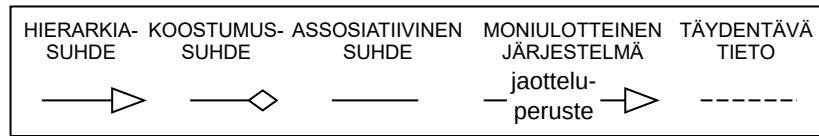
Toimijat, jotka harjoittavat *koulutuslainsäädännössä säänneltyä koulutustoimintaa*, voivat harjoittaa myös markkinaehtoista koulutustoimintaa; esimerkiksi korkeakoulujen (1) *täydennyskoulutus*.

Käsitteen tunnus: c660

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.8.2021: Terminologi muotoillut määritelmää ja huomautuksia OKSA-jaoksen ja Jatkuvan oppimisen sanaston työryhmän keskustelujen pohjalta; miten muokataan?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 16.9.2021: Viime kokouksessa puhuttiin, että markkinaehtoisessa koulutuksessa ei ole yhteiskunnan taloudellista tukea ja että lisäksi sisältö on vapaata yhteiskunnan ohjauksesta. Pohdin tämän viimeksimainitun piirteen lisäämistä määritelmään, mutta sitten mietin, päteekö tämä välttämättä kaikkeen markkinaehtoiseen koulutustoimintaan. Voisiko (ainakin periaatteessa) olla myös sellaista markkinaehtoista koulutusta, jossa noudatettaisiin tarkasti yhteiskunnan ohjausta, kuten vaikkapa perusopetuksen tai lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteita, mutta kustannukset perittäisiin täysimääräisesti asiakkailta?

Käsitekaavio 1. Koulutustoiminta.

2 Koulutus

4

koulutus (1)

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus

Määritelmän sana "ensisijaisena" viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa *tutkintoon* johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa kasvatukseen, *opetuksen (1)* ja sivistykseen.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutus (1) -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c121>

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *oppiminen*.

Käsitteen tunnus: c1

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\), Koulutus \(1\) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan ja Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

5

koulutus (2)

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet tutkinnon tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta (1)*.

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista ovat korkeakoulun *opintokokonaisuus (2)*, ammatillisen koulutuksen *tutkinnon osa*, avoimena yliopisto-opetuksena tarjottava opintojakso, ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus, korkeakoulun (1) *erikoistumiskoulutus* ja perusopetuksen lisäopetus.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutus (2) -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 26.2.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c122>

Käsitteen tunnus: c2

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\) ja Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

2.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

6

aikuiskoulutus

määritelmä

koulutus (1), joka on suunniteltu ja järjestetty pääsääntöisesti aikuisille, jotka ovat suhteellisen pitkän, yhtenäisen ja työelämävalmiudet antaneen kouluttautumisvaiheen päätyttyä tai keskeydyttyä siirtyneet työelämään tai muuhun toimintaan ja ovat sen jälkeen osallistumassa jälleen koulutukseen (1)

huomautus

Se, minkä ikäinen henkilö luokitellaan "nuoreksi" ja toisaalta "aikuiseksi", vaihtelee luokittelevan tahon mukaan; esimerkiksi tilastoluokitteluissa ja OECD:n luokitteluissa nuorena pidetään alle 25-vuotiasta ja aikuisena 25 vuotta täyttänyttä henkilöä. Aikuiskoulutus on lähtökohtaisesti suunnattu 25-vuotiaille ja sitä vanhemmille henkilöille.

Aikuiskoulutus voi olla esimerkiksi *täydennyskoulutusta*, tutkintoon johtavaa tai tutkintoon valmistavaa koulutusta (1), *henkilöstökoulutusta*, *työvoimakoulutusta* tai *vapaata sivistystyötä*.

Aikuiskoulutuksessa käytetään usein erilaisia pedagogisia menetelmiä ja ratkaisuja kuin esimerkiksi lapsille tai nuorille tarkoitettussa koulutuksessa (1). Samoin opetuksen ajankohta saattaa aikuiskoulutuksessa olla erilainen kuin lapsille tai nuorille tarkoitettussa koulutuksessa (1).

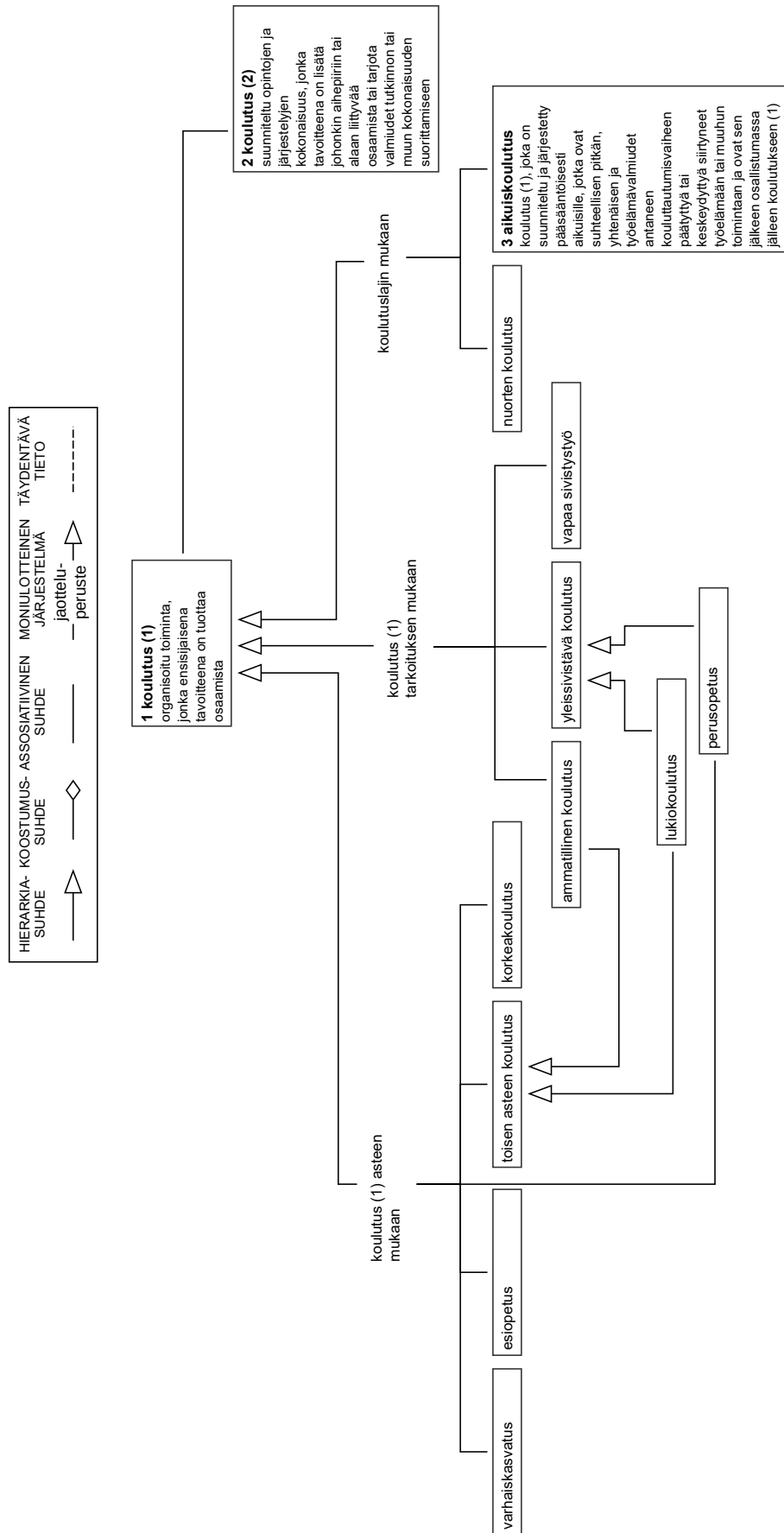
Käsite ammatillinen aikuiskoulutus poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsite perustuu Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen käsitteeseen aikuiskoulutus. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 23.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c464>

Käsitteen tunnus: c15

Käsitteekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus \(2\)](#)

Käsitekaavio 2. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan sekä koulutus (2).

2.2 Koulutus (1) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan

7

omaehtoinen koulutus

määritelmä

muu *koulutus (1)* kuin oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus

huomautus

Omaehtoisella koulutuksella viitataan kaikkeen muuhun paitsi oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen (1), jota ovat esiopetus ja perusopetus ja – oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan – esimerkiksi toisen asteen koulutus siihen saakka kun henkilö täyttää 18 vuotta tai suorittaa sitä ennen toisen asteen tutkinnon.

Käsitteen tunnus: c28

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan](#)

8

henkilöstökoulutus

määritelmä

työnantajan henkilöstölleen järjestämä tai hankkima *koulutus (1)*

huomautus

Henkilöstökoulutuksen (1) voi rahoittaa työnantaja kokonaan tai osittain. Henkilöstökoulutus voi saada myös julkista rahoitusta.

Henkilöstökoulutukseen voi hakeutua oma-aloitteisesti tai työnantaja voi velvoittaa osallistumaan siihen.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen henkilöstökoulutus-käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 23.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1300>

Käsitteen tunnus: c30

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan](#)

9

täydennyskoulutus

määritelmä

aikaisempaa osaamista, *koulutusta (2)* tai *pätevyyttä* täydentävä ja ajanmukaistava *koulutus (1)*

huomautus

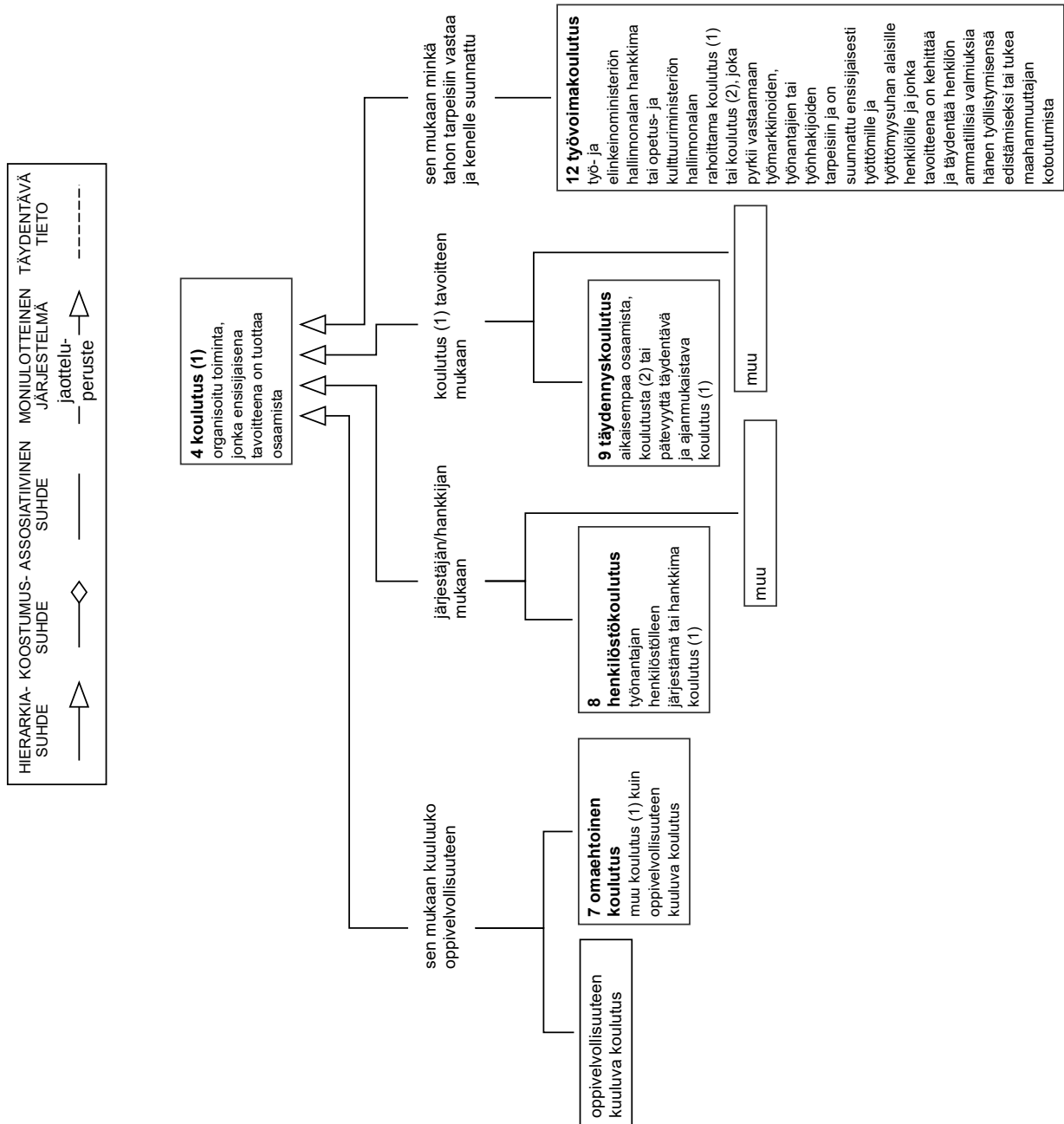
Täydennyskoulutuksia voidaan järjestää toisen asteen oppilaitoksissa, yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa sekä muissa viranomaisen hyväksymissä organisaatioissa. Täydennyskoulutuksina pidetään esimerkiksi työtehtäviin tarvittavien lupien tai todistusten saamiseksi järjestettäviä lyhyitä *koulutuksia (2)*.

Vrt. korkeakoulujen täydennyskoulutus, ammatillinen lisäkoulutus.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen täydennyskoulutus-käsitteen kanssa. Määritelmää ja huomautusta on muokattu. Luettu 12.4.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c460>

Käsitteen tunnus: c34

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan](#)

Käsitekaavio 3. Koulutus (1) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan.

2.3 Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan

10

muuntokoulutus

määritelmä

tietyn pohjakoulutuksen suorittaneille tarkoitettu *koulutus (1)*, jossa opetussuunnitelma on räätälöity tälle ryhmälle ja joka johtaa uuteen tutkintoon

huomautus

Esimerkki muuntokoulutuksesta on insinööritutkintoon johtava kaivosalan *koulutus (2)*, joka on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat suorittaneet insinööri (AMK)- tai DI-tutkinnon kone- ja tuotantotekniikan, sähkötekniikan tai tuotantotalouden alalta.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen muuntokoulutus-käsitteen kanssa. Luettu 23.3.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c461>

Käsitteen tunnus: c20

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#)

11

kotoutumiskoulutus; aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus

määritelmä

koulutus (2), jota järjestetään ensisijaisesti oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille ja jonka tarkoituksena on kehittää oppijan suomen tai ruotsin kielen taitoa ja muita kotoutumista edistäviä valmiuksia, jotka tukevat henkilön pääsyä opintoihin ja työelämään sekä osallistumista yhteiskunnan toimintaan

huomautus

Kotoutumiskoulutukseen sisältyy 1) suomen tai ruotsin kielen opetusta; 2) ammatillisten ja muiden työelämässä tarvittavien valmiuksien opetusta, ammatillista suunnittelua ja ohjausta jatko-opintoihin, työllistymistä edistäviin palveluihin tai työmarkkinoille; 3) muuta opetusta, joka edistää yhteiskunnallisia valmiuksia. Kotoutumiskoulutuksen sisällöt määräytyvät Opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden ja Opetushallituksen suositusten mukaisesti.

Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että henkilö saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

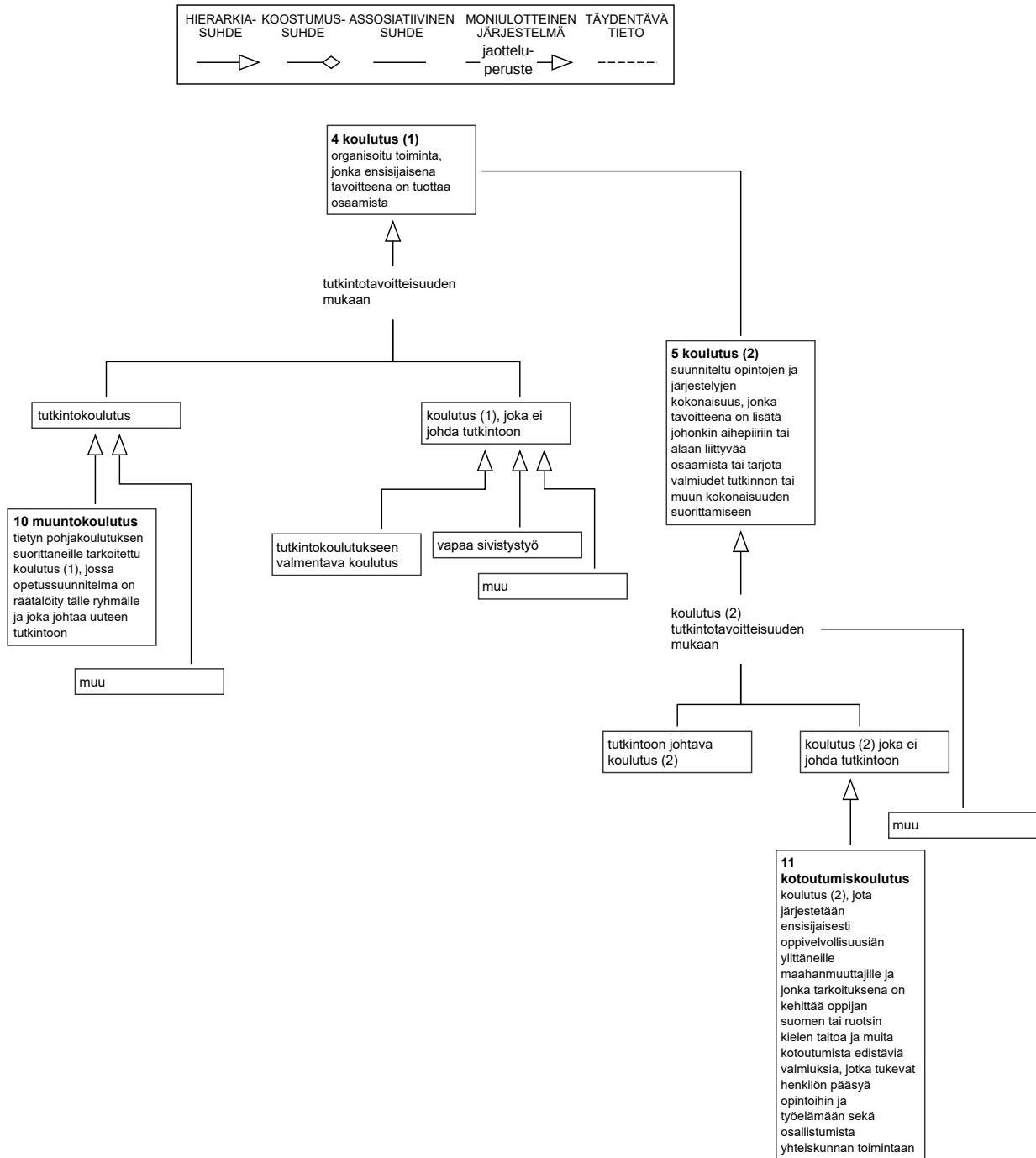
Kotoutumiskoulutus järjestetään pääsääntöisesti *työvoimakoulutuksena*.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen käsitteen aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus kanssa. Luettu 6.7.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c472>

Käsitteen tunnus: c24

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) ja koulutus \(2\) tutkintotavoitteisuuden mukaan](#) ja [Työvoimakoulutus](#)

Käsitekaavio 4. Koulutus (1) ja koulutus (2) tutkintotavoitteisuuden mukaan.

2.4 Työvoimakoulutus

12

työvoimakoulutus

ei: työvoimapolitiittinen koulutus (vanhentunut)

määritelmä

työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan hankkima tai opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan rahoittama *koulutus (1)*, joka pyrkii vastaamaan työmarkkinoiden, työnantajien tai työnhakijoiden tarpeisiin ja on suunnattu ensisijaisesti työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille ja jonka tavoitteena on kehittää ja täydentää henkilön ammatillisia valmiuksia hänen työllistymisensä edistämiseksi tai tukea maahanmuuttajan kotoutumista

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla ammatillista koulutusta tai sitä voidaan järjestää korkeakouluissa.

Työvoimakoulutuksesta ja sen opiskelijavalinnasta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012). *Valtionosuusrahoitetusta työvoimakoulutuksesta* säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

Käsite perustuu Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen käsitteeseen työvoimakoulutus. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 28.9.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c464>

Käsitteen tunnus: c37

Käsitekaaviot: [Koulutus \(1\) omaehtoisuuden, järjestäjän, tavoitteen ja rahoittajan mukaan](#) ja [Työvoimakoulutus](#)

13

<työvoimakoulutus>

kartoitusjakso; orientaatiojakso (termiehdotus);

koulutustarpeen ja soveltuvuuden arviointijakso (termiehdotus)

määritelmä

työvoimakoulutuksen alkuvaiheen jakso, jossa arvioidaan yhtäältä henkilöasiakkaan työllistymiseen liittyvää palvelutarvetta, hänen soveltuvuuttaan ja kelpoisuuttaan kyseiselle alalle ja kyseiseen *koulutukseen (2)* sekä toisaalta työnantajaorganisaation työllistämiseen tai henkilöstön kehittämiseen liittyvää palvelutarvetta

huomautus

Henkilöasiakkaan työllistymiseen liittyvää palvelutarvetta ja hänen soveltuvuuttaan ja kelpoisuuttaan alalle ja koulutukseen (2) arvioidaan sekä kyseisen koulutuksen (2) opiskelijavalintanäkökulmasta että asiakkaan työllistyvyyden näkökulmasta.

Kartoitusjakson jälkeen osa opiskelijaksi hakeneista jatkaa varsinaiseen ammatillisesti suuntautuneeseen tai kotoutumista edistävään työvoimakoulutukseen ja osalle tarjotaan muita soveltuvia TE-toimiston palveluita.

Käsitteen tunnus: c38

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Sanastotyöryhmä 23.10.2020: Tiedot hyväksytyt, mutta palataan tähän, kun on käsitelty opintojen rakenneyksiköt. Onko ok käyttää sanaa "jakso" ja onko sanan käyttö linjassa muun sanaston kanssa?

14

ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisesti suuntautunut työvoimakoulutus

määritelmä

työvoimakoulutus, jonka tavoitteena on kehittää ammatillista osaamista

huomautus

Ammatillinen työvoimakoulutus voi olla tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavaa ammatillista koulutusta tai tutkintoon johtamatonta ammatillista koulutusta.

Ammatillinen työvoimakoulutus voi olla *valtionosuusrahoitettua työvoimakoulutusta*, *yhteishankintakoulutusta* tai *kehittämiskoulutusta*. Myös *kotoutumiskoulutusta* voidaan joissakin tapauksissa pitää ammatillisena työvoimakoulutuksena.

Käsitteen tunnus: c40

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

15

rekrytoiva työvoimakoulutus; rekrytoiva koulutus; rekrytointikoulutus

määritelmä

ammattillinen työvoimakoulutus, jossa oppijoiden osaamistavoitteet on määritelty yhden tai useamman koulutusta rahoittavan työnantajaorganisaation henkilöstörekrytointitarpeen perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c47

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

16

ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus; ammatillisia valmiuksia lisäävä koulutus

määritelmä

[ammattillinen työvoimakoulutus](#), joka ei johda tutkinnon eikä tutkinnon osan suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c61

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

17

yhteishankintakoulutus

määritelmä

[työvoimakoulutus](#), joka on valtion ja työnantajaorganisaation yhdessä rahoittama ja jossa opiskelijoiden osaamistavoitteet on määritelty koulutusta rahoittavan työnantajaorganisaation tai koulutusta rahoittavien työnantajaorganisaatioiden henkilöstöön vaikuttavan erityistilanteen perusteella

huomautus

Erityistilanteita ovat esimerkiksi henkilöstön rekrytointi, liiketoiminnan sopeuttaminen tuotannollisista tai taloudellisista syistä, henkilöstön osaamisen lisääminen työurien pidentämiseksi ja henkilöstökierron tukeminen.

Työvoimakoulutuksen yhteishankinnasta on säädetty laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012).

Yhteishankintakoulutuksina järjestettäviä työvoimakoulutustuotteita ovat esimerkiksi RekryKoulutus, MuutosKoulutus, Täsmäkoulutus ja Vaihtoalennus.

Käsitteen tunnus: c43

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

18

kehittämiskoulutus; KEKO-koulutus

määritelmä

[rekrytoiva työvoimakoulutus](#), jossa työnantajaorganisaatiolla on liiketoimintansa osa-alueen kehittämistarve ja jossa oppija, jolla on kyseiseen kehittämistarpeeseen liittyvää asiantuntijuutta, saa työnantajaorganisaatiossa mahdollisuuden täydentää erityisosaamistaan pääosin [työssä oppimisen](#) kautta

huomautus

Kehittämiskoulutuksessa hankintasopimuksen osapuolina ovat koulutuspalvelun tuottaja ja valtio, eli työnantaja ei ole maksavana osapuolena koulutuksen hankintasopimuksessa.

Työnantaja kuitenkin kustantaa kehittämiskoulutukseen sisältyvän opiskelijan ohjaamisen työpaikalla.

Esimerkki kehittämiskoulutuksena järjestettävästä työvoimakoulutustuotteesta on Further Educated with Companies -koulutus. Further Educated with Companies (lyhenne F.E.C) on Uudenmaan ELY-keskuksen tuotemerkki.

Käsitteen tunnus: c48

Käsitekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

19

valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus; VOS-työvoimakoulutus

määritelmä

[työvoimakoulutus](#), joka rahoitetaan koulutuksen järjestäjälle myönnettävällä, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimalla opetus- ja kulttuuritoimen [valtionosuudella](#)

huomautus

Työvoimakoulutus voi olla joko työ- ja elinkeinoministeriön budjettipääloukan varoin rahoitettua tai opetus- ja kulttuuriministeriön pääloukasta valtionosuudella rahoitettua. Kummassakin tapauksessa kyse on [ammattillisesta työvoimakoulutuksesta](#), mutta vain opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama työvoimakoulutus voi johtaa tutkintoon tai tutkinnon osaan.

Valtionosuusrahoitettuna työvoimakoulutuksena ei järjestetä [kotoutumiskoulutusta](#), [yhteishankintakoulutusta](#) eikä F.E.C-koulutusta (ks. [kehittämiskoulutus](#)).

Käsitteen tunnus: c58

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

20

valtionosuus

määritelmä

lakisääteinen valtionavustus kunnille ja kuntayhtymille

huomautus

Käsite valtionavustus on määritelty valtiovarainministeriön toimeksiannosta laadittavassa Valtionavustustoiminnan sanastossa (luonnos lokakuu 2020): "harkinnanvarainen rahallinen julkinen tuki, joka myönnetään valtion talousarvioon otetusta määrärahasta tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston varoista muulle kuin valtion virastolle tai laitokselle ilman välitöntä vastiketta".

Käsitteen tunnus: c59

Käsittekaavio: [Työvoimakoulutus](#)

Käsitekaavio 5. Työvoimakoulutus.

21

erikoistumiskoulutus; korkeakoulujen erikoistumiskoulutus (uudistermi)

ei: erikoistumisopinnot pl (vanhentunut)

määritelmä

ammattillista kehittymistä ja erikoistumista edistävä *koulutus (2)*, jollaisia yliopistot ja ammattikorkeakoulut järjestävät korkeakoulututkinnon suorittaneille, työelämässä jo toimineille henkilöille ja niille, joilla korkeakoulu toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet

huomautus

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen erikoistumiskoulutus-käsitteen kanssa. Luettu 23.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c477>

Käsitteen tunnus: c64

2.5 Työelämässä oppiminen

22

työelämässä oppiminen; > työpaikalla oppiminen

määritelmä

oppiminen, jota tapahtuu sen johdosta, että henkilö osallistuu työelämään

huomautus

Määritelmän sanalla työelämä viitataan erityisesti ansiotyöhön, mutta myös yleisemmin työntekoon yhteiskuntaelämän muotona. Työelämään osallistuminen kattaa siis myös esimerkiksi vapaaehtoistyöhön osallistumisen.

Työelämässä oppiminen on väljä käsite, joka pitää sisällään laajan kirjon niin arkioppimista kuin formaalia koulutustakin (jälkimmäisellä viitataan määrämuotoiseen, sovittuun, suunnitelmalliseen, tavoitteelliseen ja ohjattuun osaamisen hankkimiseen). Esimerkki formaaliin koulutukseen kuuluvasta työelämässä oppimisesta on **työpaikalla järjestettävä koulutus**.

Työelämässä oppimiseen kuuluvat myös esimerkiksi työpaikalla toteutettavat koulutukset, jotka saattavat olla henkilöstölle pakollisia ja joiden avulla ylläpidetään tai päivitetään henkilöstön osaamista. Esimerkkejä tällaisista koulutuksista ovat pelastustoimen henkilöstön ja ensihoitajien ylläpitokoulutukset. Myös henkilöstölle vapaaehtoiset koulutukset, kuten tietojenkäsittelykurssit, kuuluvat työelämässä oppimisen piiriin. Lisäksi esimerkiksi perehdytys, jollainen työnantajan tulee järjestää työntekijälle palvelussuhteen alkaessa, on osa työelämässä oppimista.

Käsitteen tunnus: c631

Käsittekaaviot: [Työelämässä oppimisen muotoja](#) ja [Oppiminen](#)

23

työpaikalla järjestettävä koulutus <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan säädöksissä>;

työpaikalla opiskelu <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>;

työssäoppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>;

työssä oppiminen <työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla>

ei: työharjoittelu (2) <termi vanhentunut ammatillisen koulutuksen kontekstissa> (vanhentunut)

määritelmä

koulutus (1), jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen tapahtuu pääosin työelämässä käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Työpaikalla järjestettävä koulutus voi olla opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan rahoittamaa ja ohjaamaa **ammattillista koulutusta** tai työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan rahoittamaa ja ohjaamaa **koulutusta (1)**.

Työpaikalla järjestettävä koulutus kattaa ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) säädetyt muodot eli koulutussopimukseen perustuvan koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen. Lisäksi työpaikalla järjestettävä koulutus voi käsittää muita muotoja, joista sovitaan koulutuksen järjestäjän ja työpaikan edustajan kesken ja jotka kirjataan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

työssäoppiminen, työssä oppiminen: Työssäoppiminen ja työssä oppiminen ovat työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla käytettyjä nimityksiä käsitteestä työpaikalla järjestettävä koulutus.

työharjoittelu (2): Termi työharjoittelu on vanhentunut tässä määriteltyyn käsitteeseen viittaavana nimityksenä ammatillisen koulutuksen yhteydessä. Vertaa korkeakoulujen käsite **työharjoittelu (1)**.

inläring / lärande: Ruotsin sana inläring assosioituu yleensä yksisuuntaiseen, opettajalta opiskelijalle tapahtuvaan opettamiseen, joten termin käyttöä ei suositella, kun puhutaan nykyisestä ammatillisesta koulutuksesta oppimiskäsityksineen. Sana lärande puolestaan viittaa oppimiseen, joka ei välttämättä tapahdu tiettyyn aikaan tiettyssä paikassa, vaan prosessina, ja joka voi tapahtua yksin tai ryhmässä.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen työpaikalla järjestettävä koulutus -käsitteen kanssa. Termisuosituksia ja huomautuksia on muokattu. Luettu 28.5.2021. <http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1709>

Käsitteen tunnus: c65

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

24

oppisopimuskoulutus

määritelmä

ammattillinen koulutus, jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen järjestetään pääosin tai kokonaan työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa opiskelija on työnantajaan työsopimussuhteessa, virkasuhteessa tai virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa tai toimii yrittäjänä

huomautus

Määritelmän sana 'pääosin' viittaa siihen, että oppisopimuskoulutuksessa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvaa oppimista täydennetään tarvittaessa muissa oppimisympäristöissä, kuten oppilaitoksessa, tapahtuvalla osaamisen hankkimisella. Tässä mielessä oppisopimuskoulutus poikkeaa koulutussopimukseen perustuvasta koulutuksesta.

Yrittäjälle voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos ammatillisen koulutuksen järjestäjä ja yrittäjä siitä kirjallisesti sopivat (eli tekevät sopimuksen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä).

Oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.

Työpaikalla järjestettävää oppisopimuskoulutusta täydennetään muissa oppimisympäristöissä tapahtuvalla osaamisen hankkimisella.

Oppisopimuskoulutuksessa opiskelijan tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Oppisopimuskoulutus perustuu työnantajan ja opiskelijan väliseen oppisopimukseen sekä koulutuksen järjestäjän ja työnantajan väliseen sopimukseen oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä.

Oppisopimuskoulutusta voivat toteuttaa vain opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämisluvan saaneet koulutuksen järjestäjät.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen oppisopimuskoulutus -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 28.5.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c483>

Käsitteen tunnus: c632

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

25

koulutussopimukseen perustuva koulutus

määritelmä

koulutus (1), jossa opiskelijan osaamisen hankkiminen järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä ja jossa perustana on koulutustoimijan ja työpaikan välinen koulutussopimus

huomautus

Koulutussopimus on käytössä sekä ammatillisessa koulutuksessa että yliopistoissa. Näin ollen koulutussopimukseen perustuva koulutus voi olla ammatillista koulutusta tai korkeakoulutusta.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen koulutussopimukseen perustuva koulutus -käsitteen kanssa. Luettu 28.5.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1710>

Käsitteen tunnus: c633

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

26

työpaikalla järjestettävä ohjaus; työpaikkaohjaus

määritelmä

työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä annettava ohjaus, joka pyrkii edesauttamaan oppijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamista

huomautus

Määritelmän termillä ohjaus viitataan koulutuksen (1) yhteydessä tapahtuvaan, vuorovaikutukseen perustuvaan toimintaan, jossa oppijan lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi.

Työpaikalla järjestettävän ohjauksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa osaamisen hankkimisessa ja valmistaa opiskelijaa näyttöön.

Työpaikalla järjestettävää ohjausta voivat antaa työpaikkaohjaaja ja oppilaitosohjaaja.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen työpaikalla järjestettävä ohjaus -käsitteen kanssa. Luettu 23.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1720>

Käsitteen tunnus: c66

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

27

työharjoittelu (1); korkeakouluharjoittelu; > ammattikorkeakouluharjoittelu

määritelmä

korkeakoulutukseen sisältyvä, kestoaltaan määritelty tavoitteellisen *oppimisen* jakso, jossa oppiminen tapahtuu työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä

huomautus

Korkeakoulutukseen liittyvä työharjoittelu on pääosin palkallista. Työharjoittelusta tehdään sopimus korkeakoulun, työnantajaorganisaation ja opiskelijan välillä, ja harjoitteluun voi liittyä myös harjoittelijan ja työnantajaorganisaation välinen sopimus.

Toisen asteen koulutuksessa ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla tätä käsitettä vastaa osittain käsite *työpaikalla järjestettävä koulutus / työssäoppiminen*.

Käsitteen tunnus: c67

Käsittekaavio: [Työelämässä oppimisen muotoja](#)

28

koulutuskokeilu

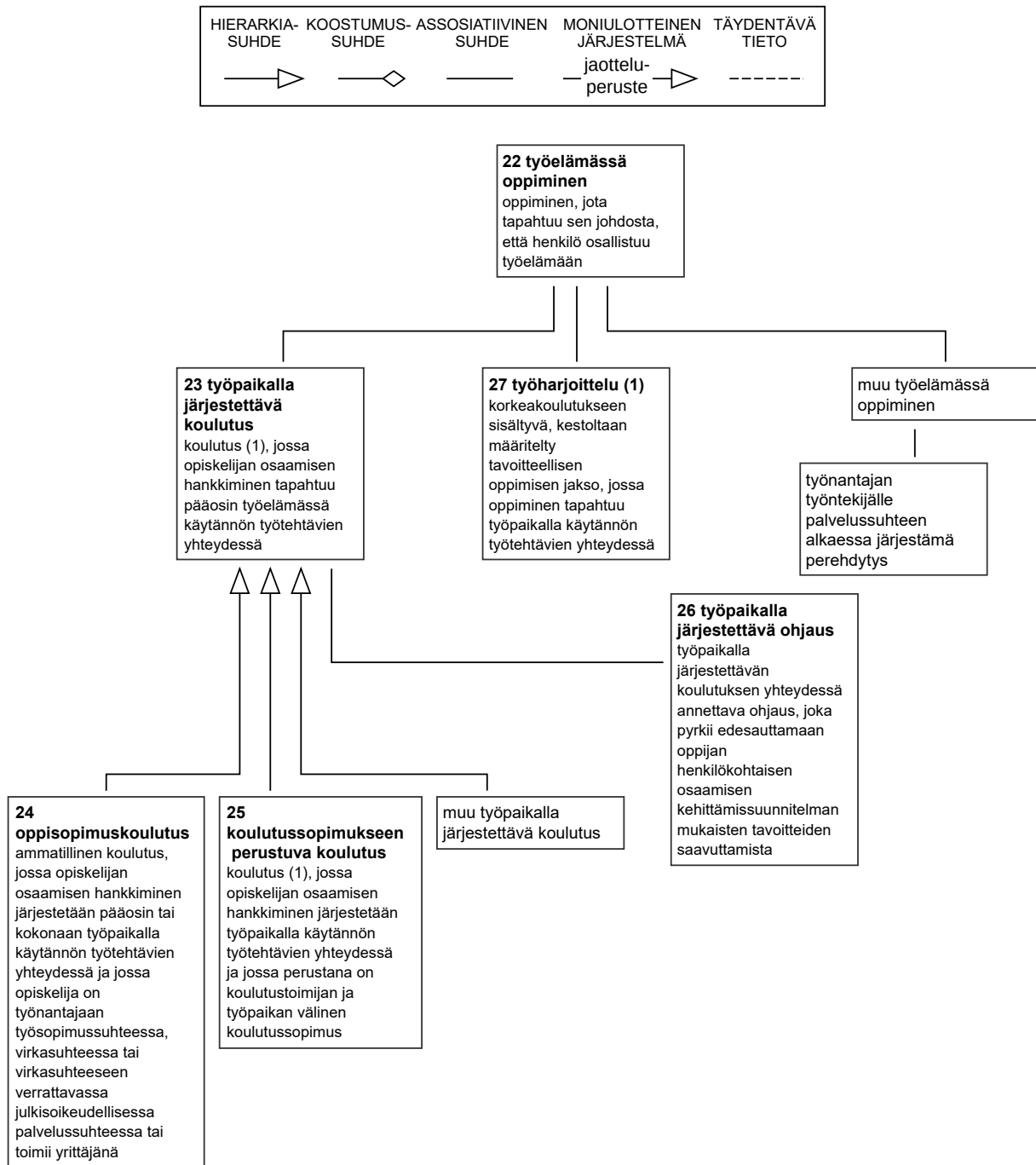
määritelmä

julkisten työllisyyspalvelujen henkilöasiakkaille tarkoitettu palvelu, jonka avulla selvitetään henkilön ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja osallistumalla lyhytaikaisesti *koulutukseen (2)* oppilaitoksessa

huomautus

Koulutuskokeilun tavoitteita ovat tutustuminen *koulutuksen (2)* sisältöön ja ammatin vaatimuksiin oman soveltuvuuden arvioimiseksi ja motivaation testaamiseksi sekä koulutukseen (2) hakeutumiseen liittyvän suunnitelman toteuttamiskelpoisuuden arviointi ja täsmentäminen.

Käsitteen tunnus: c72

Käsitekaavio 6. Työelämässä oppimisen muotoja.

Kaavio kuvaa työelämässä oppimista, jonka tulokset voidaan näyttää toteen (esimerkiksi opinnäytetyön, näytön tai töitä esittelevän portfolion avulla) ja josta on mahdollista saada todistus.

3 Osaamiskokonaisuuksia

29

osaamiskokonaisuus (1)

määritelmä

opinnoista tai hankituista [osaamisista](#) muodostuva kokonaisuus

huomautus

Tässä määritelty käsite osaamiskokonaisuus (1) on sisällöltään geneerinen ja lähellä yleiskieltä. Käsitettä käytetään muun muassa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla; opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla sovelletaan useammin kansalliseen tutkintojen viitekehykseen liittyvää käsitettä [osaamiskokonaisuus \(2\)](#).

Käsite osaamiskokonaisuus (1) kattaa laajat, vakiintuneet opintojen kokonaisuudet, kuten [osaamiskokonaisuus \(2\)](#); suppeammat kokonaisuudet, kuten [tutkinnon osa](#), [opintokokonaisuus](#), opintojakso ja moduuli; ja esimerkiksi sellaiset kokonaisuudet, jotka on muodostettu johonkin osaamistarpeeseen vastaamiseksi vaikkapa usean eri korkeakoulun tarjoamien opintokokonaisuuksien osista.

Käsitteen tunnus: c648

Käsittekaavio: [Osaamiskokonaisuuksia](#)

30

<tutkintojärjestelmä>

osaamiskokonaisuus (2)

määritelmä

tutkinto, [koulutuksen \(1\)](#) oppimäärä taikka tutkintoon rinnastettava tai muutoin laaja [osaamiskokonaisuus \(1\)](#), jonka osaamistavoitteista säädetään laissa tai säädetään tai määrätään lain nojalla ja joka on sijoitettu kansalliseen osaamisen tasoa kuvaavaan viitekehykseen

huomautus

Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annettua lakia ([93/2017](#)) sovelletaan tutkintoihin ja oppimääriin, joista säädetään seuraavissa laeissa ja niiden nojalla annetuissa asetuksissa: 1) perusopetuslaki (628/1998); 2) lukiolaki (714/2018); 3) ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017); 4) tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettu laki (1215/2020); 5) ammattikorkeakoululaki (932/2014); 6) yliopistolaki (558/2009); 7) Maanpuolustuskorkeakoulusta annettu laki (1121/2008); 8) Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta annettu laki (1316/2006); 9) Poliisiammattikorkeakoulusta annettu laki (1164/2013); ja 10) Pelastusopistosta annettu laki (607/2006).

Laissa 93/2017 tarkoitetut tutkinnot ja niihin rinnastettavat tai muutoin laajat osaamiskokonaisuudet jaotellaan niiden edellyttämän [osaamisen](#) perusteella kahdeksaan vaatavuustasoon niin kutsutussa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä.

Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehykseen on sijoitettu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan ja muiden hallinnonalojen lainsäädännössä määritellyt tutkinnot ja oppimäärät. Tutkintojen ja oppimäärien lisäksi viitekehykseen on sijoitettu myös erikoislääkäriin ja erikoishammaslääkäriin koulutukset sekä muutamia muita tutkintojärjestelmän ulkopuolella olevia laajoja osaamiskokonaisuuksia eri hallinnonaloilta. Viitekehykseen sijoitettavien osaamiskokonaisuuksien tulee olla niin sanottujen säänneltyjen ammattien kelpoisuus- tai pätevyysvaatimuksena olevia opintokokonaisuuksia tai sellaisia vakiintuneita, yleisesti tunnettuja ja laajasti suoritettuja osaamiskokonaisuuksia, joiden kautta täydennetään, päivitetään tai laajennetaan aiemmin suoritettua tutkintoa tai muuta osaamista tai jotka valmistavat tutkintoon johtavaan koulutukseen tai työelämään.

Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehykseen sijoitettavien osaamiskokonaisuuksien tulee olla tutkintoihin rinnastettavia tai muutoin laajoja osaamiskokonaisuuksia siten, että niiden vähimmäislaajuus on lähtökohtaisesti 30 osaamispistettä tai opintopistettä. Muiden kriteerien täytyessä ja perustellusta syystä myös vähintään 20 osaamispisteen/opintopisteen laajuisia kokonaisuuksia voidaan esittää sijoitettavaksi viitekehykseen.

Käsitteen tunnus: c76

Käsittekaavio: [Osaamiskokonaisuuksia](#)

31

<amatillinen koulutus>

tutkinnon osa

määritelmä

työelämän toimintakokonaisuuksien pohjalle rakentuva arvioitava osaamisen kokonaisuus, jollaisista ammatillinen tutkinto muodostuu

huomautus

Sanaliittoa "tutkinnon osa" käytetään eri koulutussektoreilla, mutta ammatillisessa koulutuksessa termi esiintyy tutkinnon perusteissa ja kyseessä on yo. tavalla määriteltävissä oleva käsite.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkinnon osia ovat ammatillinen tutkinnon osa ja yhteinen tutkinnon osa. Ammatilliset tutkinnon osat puolestaan jakautuvat pakollisiin tutkinnon osiin ja valinnaisiin tutkinnon osiin.

Korkeakouluissa (1) ammatillisen koulutuksen tutkinnon osa -käsitettä vastaa usein käsite [opintokokonaisuus](#) (2). Tietojärjestelmissä sekä ammatillisen koulutuksen tutkinnon osia että korkeakoulujen opintokokonaisuuksia pidetään yhdentyypisinä [koulutuksina](#) (2). Ammatillisesta koulutuksesta poiketen korkeakouluja (1) koskevat säännökset eivät kuitenkaan määrittele käsitettä tutkinnon osa. Korkeakouluissa tutkinnon osalla voidaan siis tarkoittaa periaatteessa mitä tahansa tutkintoa itseään pienempää osaa, eli käytännössä opintokokonaisuutta tai myös yksittäistä opintojaksoa.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen tutkinnon osa -käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 6.7.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c250>

Ks. arviointi (1).

Vrt. käsite valmentavan koulutuksen osa.

Käsitteen tunnus: c74

Käsittekaavio: [Osaamiskokonaisuuksia](#)

32

<korkeakoulut>

opintokokonaisuus

määritelmä

korkeakoulututkintoon kuuluvien opintojen osa, joka muodostuu kahdesta tai useammasta yhtä tai useampaa aihepiiriä tai ongelma-aluetta käsittelevästä opintojaksosta

huomautus

Yliopistoissa opintokokonaisuuksia ovat esimerkiksi tietyn alan tai monitieteiset perusopinnot, aineopinnot ja syventävät opinnot.

Ammatillisessa koulutuksessa puhutaan opintokokonaisuuksien sijaan [tutkinnon osista](#). Tietojärjestelmissä sekä korkeakoulujen opintokokonaisuuksia että tutkinnon osia pidetään yhdentyypisinä [koulutuksina](#) (2).

Laaja opintokokonaisuus voi sisältää osinaan myös toisia opintokokonaisuuksia.

Huom. myös lukiokoulutuksessa on opintokokonaisuus-niminen käsite, mutta sen sisältö poikkeaa korkeakoulujen opintokokonaisuudesta.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen opintokokonaisuus-käsitteen kanssa. Huomautuksia on muokattu. Luettu 6.7.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c263>

Käsitteen tunnus: c75

Käsittekaavio: [Osaamiskokonaisuuksia](#)

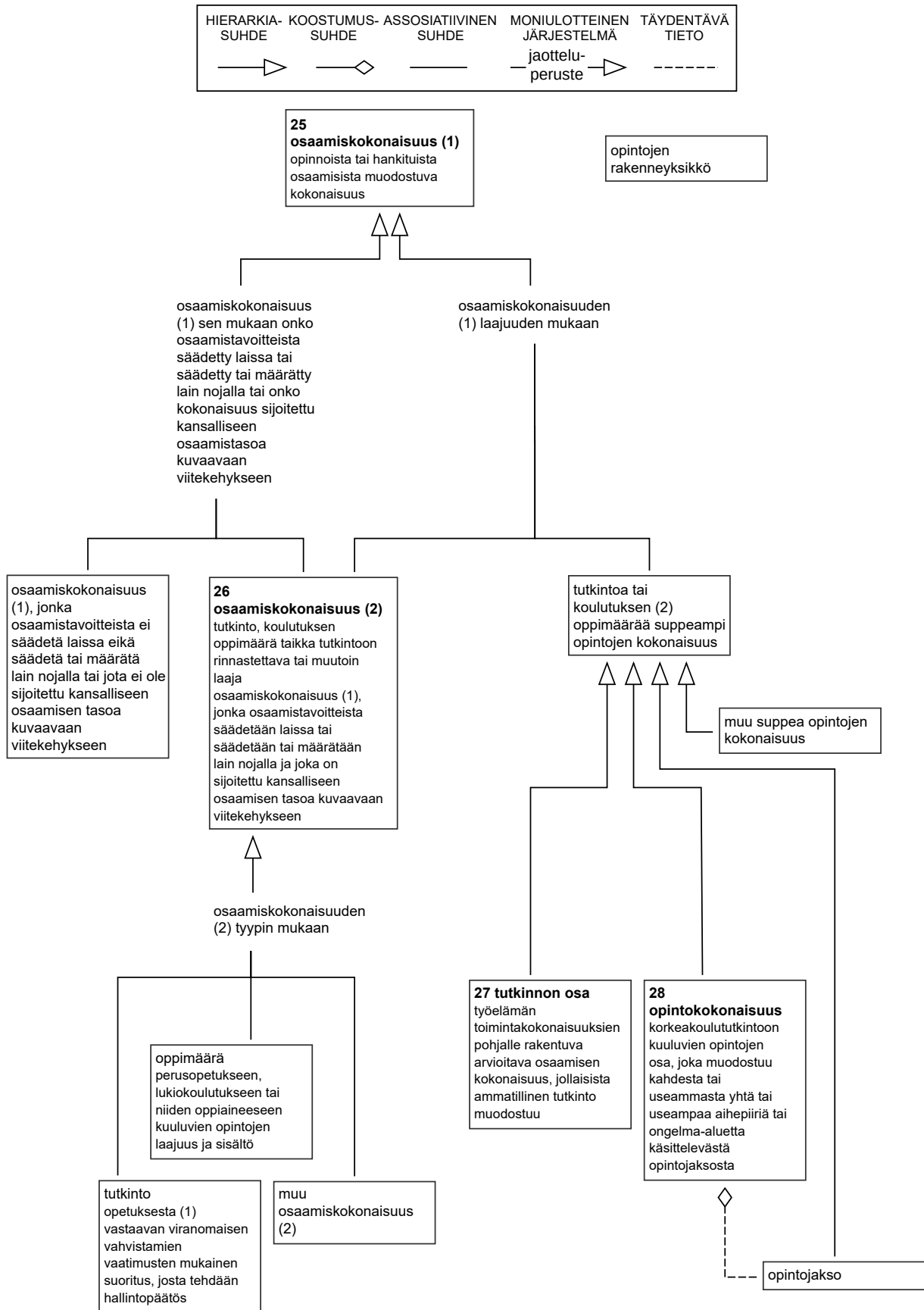
Sanastotyöryhmä 29.9.2020: onko työllistymissuunnitelmassa opintokokonaisuus-käsite? opintojen laajuus -merkityksessä?

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: Opintohallinnon tietojärjestelmien modifiointi -sanastossa kuvattu tietojärjestelmien kannalta

Sanastotyöryhmä 29.9.2020: kysymys: onko valmentavien, orientoivien ym. koulutusten sisällä vastaavia rakenneosia?

Terminologin kysymys 6.7.2021: Käsite on peräisin OKSasta, tarvitaanko sen tietoja muokata Jatkuvan oppimisen sanastoon?

Käsittekaavio 7. Osaamiskokonaisuuksia.

Terminologin kommentti itselleen 28.5.2021: Poista tästä sanastoluvusta tarpeettomat apukäsitteet, kun kaavio on kunnossa.

4 Opetus, ohjaus ja valmennus

33

opetus

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on oppiminen

huomautus

Opetuksella ja kasvatuksella on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus, niin että termillä education viitataan opetuksen lisäksi muun muassa kasvatukseen, koulutukseen (1) ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c149

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

34

ohjaus

määritelmä

toiminta, jossa kohdetta autetaan määrittämään opintoihin, työelämään tai elämäntilanteeseen liittyviä tavoitteitaan tai saavuttamaan niitä

huomautus

Määritelmässä käytetty sana kohde voi viitata henkilöön, ryhmään tai esimerkiksi organisaatioon.

Ohjaus on luonteeltaan neuvottelua, ja lopulliset päätökset tekee ohjattava itse tai alaikäisten kohdalla huoltaja.

Esim. ammatinvalinnanohjaukseen voi sisältyä testejä, joiden tuloksista ohjattava saa palautetta. Tavoitteet voivat olla ohjattavan omia tai ulkoapäin annettuja (esim. koulutuksessa opetussuunnitelman perusteissa).

Esimerkkejä ohjauksesta ovat oppilaanohjaus, opinto-ohjaus sekä [ammatinvalinta- ja uraohjaus](#).

Ohjausta voi tapahtua elämän eri vaiheissa, vrt. [elinikäinen ohjaus](#).

Ero käsitteiden ohjaus ja valmennus välillä voidaan karkeistetusti ilmaista toteamalla, että ohjaus (1) vastaa ensisijaisesti kysymykseen "mitä" ja [valmennus](#) ensisijaisesti kysymykseen "miten". Ohjauksessa (1) on siis tavallisesti mukana tavoitteen määrittäminen, täsmentäminen tai valitseminen, kun taas valmennuksessa pääasiassa harjoitellaan jotakin taitoa.

Vrt. opetushallinnon alalla käytettävät käsitteet [ohjaus](#)

(<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1637>) ja [oppilaanohjaus/opinto-ohjaus](#)

(<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c902>).

Käsitteen tunnus: c84

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

35

vertaisohjaus

määritelmä

sellaisen ryhmän, jonka jäsenet kokevat toisensa yhdenvertaisiksi jonkin tekijän suhteen, jäsenten toisilleen antama [ohjaus](#)

huomautus

Tekijöitä, joiden suhteen ryhmän jäsenet kokevat toisensa yhdenvertaisiksi, voivat olla esimerkiksi tausta, ikä, velvollisuudet ja taidot.

Käsitteen tunnus: c662

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 24.6.2021: Ovatko käsitteen tiedot nyt ok?

Halutaanko/tarvitaanko antaa esimerkkejä?

36

<työelämä- ja elinkeinopalvelut>

valmennus

määritelmä

toiminta, jossa kohdetta autetaan saavuttamaan tavoitteensa ja lisäämään osaamistaan opintoihin tai työllistymiseen liittyvässä aiheessa ohjaamalla kohteen toimintaa käytännössä

huomautus

Määritelmässä käytetty sana kohde voi viitata asiakkaana olevaan henkilöön, yhteisöön tai esimerkiksi organisaatioon.

Valmennusta annetaan esimerkiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) mainittuina palvelutuotteina. Työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamissa valmennuksissa henkilöasiakas voi hakea ohjatusti työtä (työnhakuvalmennus), suunnitella omaa työuraansa (uravalmennus) tai kehittää valmiuksiaan toimia työelämässä (työhönvalmennus).

Ero käsitteiden *ohjaus* (1) ja valmennus välillä voidaan karkeistetusti ilmaista toteamalla, että ohjaus (1) vastaa ensisijaisesti kysymykseen "mitä" ja valmennus ensisijaisesti kysymykseen "miten". Ohjauksessa (1) on siis tavallisesti mukana tavoitteen määrittäminen, täsmentäminen tai valitseminen, kun taas valmennuksessa pääasiassa harjoitellaan jotakin taitoa.

Käsitteen tunnus: c108

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

37

elinikäinen ohjaus

määritelmä

toimet, joilla autetaan yksilöä eri elämänvaiheissa tunnistamaan valmiutensa, osaamisensa ja kiinnostuksensa, tekemään tarkoituksenmukaisia opintoihin tai työuraan liittyviä päätöksiä ja hallitsemaan opintoihin, työhön ja muuhun elämään liittyvää polkuaan

huomautus

Elinikäinen ohjaus on Euroopan unionissa käyttöön otettu, *elinikäinen oppiminen* -käsitteeseen liittyvä käsite, jolla halutaan korostaa sitä, että ohjauspalveluja tulee olla saatavilla kaikissa elämän vaiheissa.

Elinikäistä ohjausta tapahtuu muun muassa koulutuksen (1) yhteydessä, työuran ja elämän erilaisissa siirtymävaiheissa ja myös työelämässä (esim. mentorointi). Elinikäistä ohjausta voivat antaa niin julkisen, yksityisen kuin kolmannen sektorinkin toimijat.

Opintoihin liittyviä elinikäisen ohjauksen toimintoja ovat esimerkiksi perusopetuksen oppilaanohjaus ja lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opinto-ohjaus.

Työelämään liittyviä elinikäisen ohjauksen toimintoja ovat esimerkiksi erilaiset työllistymistä edistävät palvelut.

Elämäntilanteeseen liittyviä elinikäisen ohjauksen toimintoja ovat esimerkiksi nuorille suunnatut, vaikkapa koulutus-, harrastus- tai työllistymisasioihin liittyvät ohjauspalvelut. Muita esimerkkejä elämäntilanteeseen liittyvistä elinikäisen ohjauksen toiminnoista ovat erilaisiin etuuksiin liittyvät neuvontapalvelut.

Käsitteen tunnus: c87

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

38

ammatinvalinta- ja uraohjaus

määritelmä

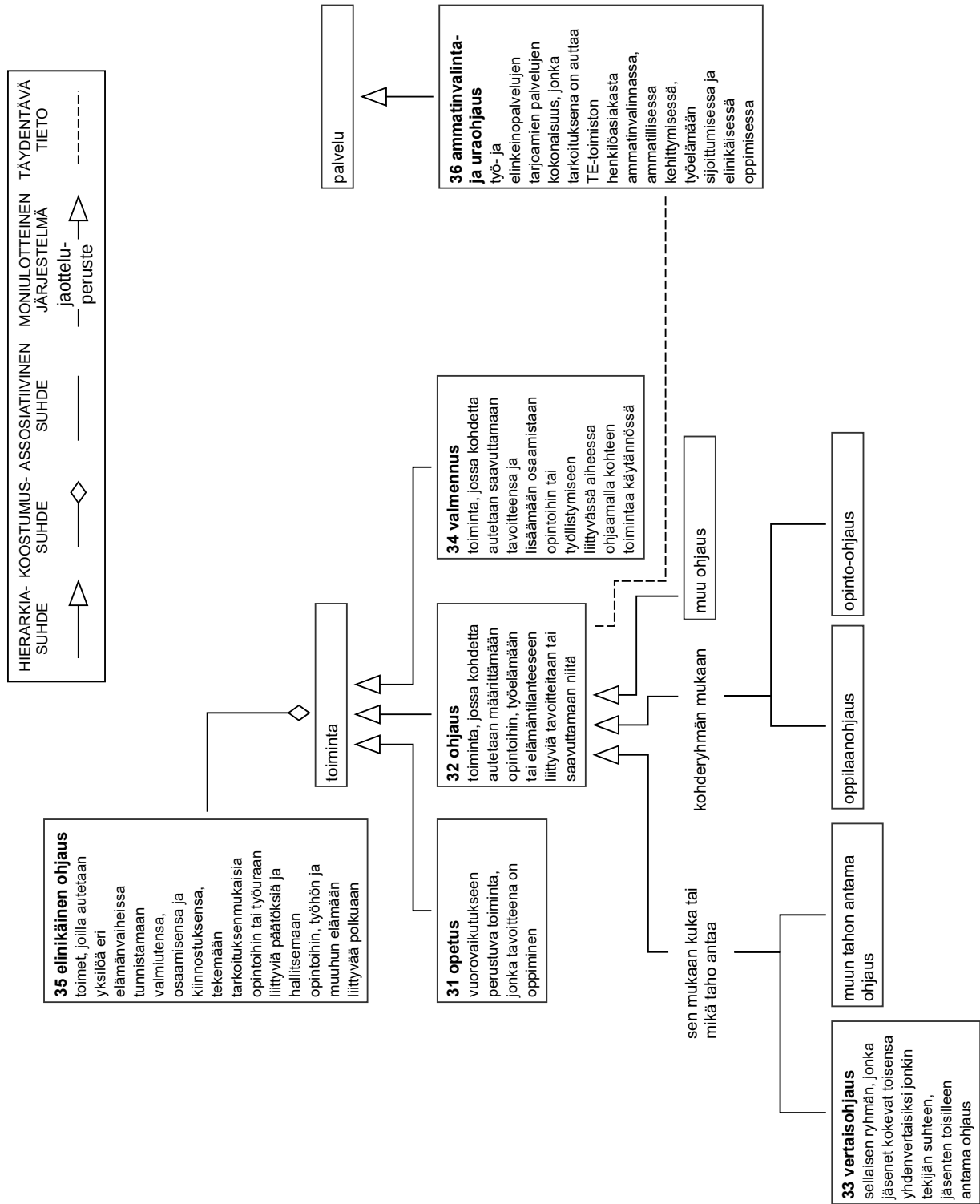
työ- ja elinkeinopalvelujen tarjoamien palvelujen kokonaisuus, jonka tarkoituksena on auttaa TE-toimiston henkilöasiakasta ammatinvalinnassa, ammatillisessa kehittämisessä, työelämään sijoittumisessa ja elinikäisessä oppimisessa

huomautus

Ammatinvalinta- ja uraohjauksen tavoitteena on auttaa asiakasta tunnistamaan edellytyksiään ja ammatillisia tavoitteitaan, arvioimaan niitä suhteessa työelämään ja koulutusmahdollisuuksiin sekä tekemään tämän perusteella työuraansa liittyviä tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

Käsitteen tunnus: c152

Käsittekaavio: [Opetus, ohjaus ja valmennus](#)

Käsitekaavio 8. Opetus, ohjaus ja valmennus.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 6.5.2021: Onko kaavio nyt ok?

5 Oppiminen

Tästä sanastoluvusta on jätetty pois käsitteet formaali oppiminen, non-formaali oppiminen ja informaali oppiminen. Ne tullaan määrittelemään myöhemmin opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta laadittavassa Opetus- ja koulutussanastossa (OKSA).

39

oppiminen

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu tai ottaa haltuun uusia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä tai muuttaa olemassa olevia

huomautus

Määritelmässä käytetyllä verbillä omaksua viitataan laajaan kirjoon toimintoja: esimerkiksi lapsi voi tiedostamattomasti sisäistää aikuisen käyttäytymistä tai sisäistää aikuisen arvoja; lapsi, nuori tai aikuinen voi tietoisesti harjoitella taitoja ja hankkia tietoja; yksilö voi pyrkiä pääsemään eroon haitalliseksi kokemastaan tavasta tai totutella hyödylliseen käyttäytymismalliin.

Vrt. käsite oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsite on sisällöllisesti yhdenmukainen Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen oppiminen-käsitteen kanssa. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 28.9.2021.
<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c118>

Käsitteen tunnus: c88

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

40

elinikäinen oppiminen

määritelmä

oppiminen, jossa yksilö iästä riippumatta omaksuu tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

oppiminen, jota tapahtuu kaikissa yksilön elämän vaiheissa jonka tarkoituksena on edistää henkilön henkilökohtaista, yhteiskunnallista tai sosiaalista elämää tai työelämää

huomautus

Elinikäisestä oppimisesta on puhuttu koulutuspoliittisena tavoitteena 1960-luvulta alkaen. Unescon vuonna 1960 laatimassa määritelmässä yhdistyivät humaani arvopohja, pyrkimys demokratiaan sekä jatkuvan ihmisenä kasvamisen ihanne. Omat määritelmänsä käsitteelle ovat laatineet lisäksi ainakin EU, OECD ja YK.

Tilastokeskuksen määritelmä käsitteelle elinikäinen oppiminen on "kaikki elämän aikana tapahtuva oppiminen, jonka tarkoituksena on kehittää yksilön tietoja, taitoja ja kykyjä henkilökohtaisessa, yhteiskunnallisessa tai sosiaalisessa elämässä ja/tai työelämässä".

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan ilmaista, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi perusopetuksen aikana ja henkilön ensimmäiseen tutkintoon tähtäävässä *koulutuksessa* (1). Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen oppivelvollisuutta ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka. Elinikäistä oppimista tapahtuu virallisen koulutusjärjestelmän mukaisten *koulutusten* (2) ja *työelämässä oppimisen* lisäksi myös harrastuksissa ja vapaa-ajalla.

Viime vuosina puhe elinikäisestä oppimisesta on saanut entistä voimakkaampia taloudellisia sävyjä, ja käsitteen kytkeytyminen perinteiseen kansansivistykseen ja aikuiskoulutukseen on heikentynyt. Nykyisin elinikäinen oppiminen -käsitteen ohella käytetäänkin usein käsitettä *jatkuva oppiminen*. Tämän käsitteen käytön taustalla on usein käsitys siitä, että yksilön kiinnittyminen yhteiskuntaan tapahtuu pääasiassa tuottavaan työhön osallistumalla ja että työllistettävyyden ja työmarkkinakelpoisuuden edellyttävät jokaiselta jatkuvaa oppimista.

Käsite elinikäinen oppiminen voidaan nähdä käsitteen jatkuva oppiminen yläkäsitteenä (kuten esimerkiksi tässä sanastossa). Jotkin tahot puolestaan näkevät nämä käsitteet lähes synonyymisinä ja päällekkäisinä käsitteinä.

Käsite perustuu Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen käsitteeseen elinikäinen oppiminen. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 28.9.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c753>

Käsitteen tunnus: c89

Käsitteekaavio: [Oppiminen](#)

Sanastotyöryhmä 16.8.2021 / Marjut A.: Korkeakoululta tuli toive, että OKSAssa tai muualla määriteltäisiin käsite *lifewide learning*. Työryhmä pohti, onko tämä jatkuvan oppimisen englanninkielinen vastine. Tavallisin englannin vastine on toki *continuous learning*. Tästä (*lifewide learning*) voisi kirjoittaa huomautukseen, jopa vaikei englannin vastinetermejä olisi mukana; kuvaa asiaa paremmin kuin *lifelong learning*

Sanastotyöryhmä 16.8.2021: Riina, tarkista onko *lifewide learning* jossain OECD:n lähteessä! ->
Riina 1.9.2021: *Lifewide learning* näyttää esiintyvän ainakin Ruotsin "opetushallituksen" julkaisussa vuodelta 2000

Lifelong Learning and Lifewide Learning, Skolverket, 2000: "Lifelong learning is a holistic view of education and recognises learning from a number of different environments. The concept consists of two dimensions. The lifelong dimension indicating that the individual learns throughout a life-span. The lifewide dimension recognises formal, non formal and informal learning."

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 27.9.2021: Aalto-yliopistosta oli pyydetty määritelmää (tai kommentteja) englanninkieliseen termiin *lifewide learning*. Jatkuvan oppimisen sanastoon ei tässä vaiheessa ole tulossa ruotsin- eikä englanninkielisiä vastinetermejä, mutta olisiko nähdäksenne asiallisesti oikein kommentoida kysyjälle esim. seuraavasti (ks. sanastosta):

Jatkuvan oppimisen sanastossa on määritelty käsitteet elinikäinen oppiminen (engl. usein *lifelong learning*) ja jatkuva oppiminen (engl. usein *continuous learning*). Tässä sanastoprojektissa ei kuitenkaan ainakaan tässä vaiheessa käsitellä käsitteiden ruotsin- eikä englanninkielisiä vastinetermejä. Voimme kuitenkin kommentoida, että englanniksi elinikäinen oppiminen -käsitteestä voidaan käyttää kahta eri termiä, *lifelong learning* ja *lifewide learning*, kuvaamaan käsitteen elinikäinen oppiminen kahta eri aspektia.

Jatkuvan oppimisen sanastossa elinikäinen oppiminen on määritelty seuraavasti: "oppiminen, jossa yksilö iästä riippumatta omaksuu tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä". Lisäksi käsitteestä on todettu nk. huomautustekstissä: "Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan ilmaista, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi perusopetuksen aikana ja henkilön ensimmäiseen tutkintoon tähtäävässä koulutuksessa. Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen oppivelvollisuutta ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka. Elinikäistä oppimista tapahtuu virallisen koulutusjärjestelmän mukaisten koulutusten ja työelämässä oppimisen lisäksi myös harrastuksissa ja vapaa-ajalla."

Englannin termi lifelong learning kuvaa erityisesti käsitteen sitä puolta, että elinikäistä oppimista tapahtuu kaikissa elämänkaaren vaiheissa alusta loppuun. Termi lifewide learning puolestaan kuvaa erityisesti käsitteen sitä puolta, että elinikäistä oppimista tapahtuu kaikilla elämän osa-alueilla ja niin muodollisessa koulutuksessa kuin myös epämuodollisena ja informaalina oppimisena.

41

jatkuva oppiminen

määritelmä

elinikäinen oppiminen, jossa yksilö hankkii merkityksellisen elämän edellyttämää *osaamista* sekä kehittää erityisesti työelämän muuttuviin olosuhteisiin liittyvää osaamistaan

huomautus

Käsite jatkuva oppiminen voidaan nähdä käsitteen *elinikäinen oppiminen* alakäsitteenä (kuten tässä sanastossa) tai sen kanssa lähes synonyymisena ja päällekkäisenä käsitteenä. Yhteistä elinikäiselle ja jatkuvalla oppimiselle on, että kumpaakin tapahtuu yksilön ikäkaudesta riippumatta ja kumpaakin voi tapahtua niin muodollisessa *koulutuksessa (1)* kuin epämuodollisemmissakin oppimistilanteissa. Erona voidaan nähdä, että jatkuva oppiminen liittyy erityisesti yksilön työllistettävyyden ja työmarkkinakelpoisuuden parantamiseen.

Jatkuvan oppimisen käsitteeseen liittyy ajatus, että yksilöllä, työnantajilla, yhteisöllä ja yhteiskunnalla on aiempaa ennakoivammat roolit: yksilöt hankkivat taitoja oma-aloitteisesti ja työnantajat, yhteisöt ja yhteiskunta tukevat yksilöitä itsensä toteuttamisessa.

Aiemmin on ajateltu, että yksilön elämänkaari voidaan jakaa kolmeen toisiaan seuraavaan, erilliseen jaksoon: opiskeluun, työuraan ja eläkkeellöoloon. Viimeaikaiseen keskusteluun jatkuvasta oppimisesta kuuluu näkemys, että nyt ja tulevaisuudessa yksilön elämänkaareessa on lukuisia erilaisia ja erimittaisia oppimiseen ja työelämään liittyviä jaksoja, jotka limittyvät toisiinsa.

Käsitteen tunnus: c90

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Sitra: <https://media.sitra.fi/2019/05/27150539/jatkuvan-oppimisen-rakenteita-maailmalla.pdf>

Seija Rasku 9.9.2019: Alla on tämänhetkisen luonnosversion määritelmää [EU-kontekstista]. Mitään lopullista ja hyväksyttyä ei vielä ole: "*Continuous learning complements and updates the concept of life-long learning by emphasizing continuity, permeability, accumulation, multiple and seamless transitions in education and training as with an aim to ensure continuous learning paths throughout the lifespan. Concept of continuous learning urges more proactive roles from individual learners, society and employers, with an aim to empower, guide and motivate people to reach their potentials both in employment and as citizens throughout their lives. Systemic and strategic policymaking is required to ensure that education and training systems are open, future-oriented and consistent with the aims of continuous learning. Continuous learning approaches should cover all levels and forms of education from early childhood to post-retirement age, support individual choices, skills anticipation, aim to empower and generate motivation to learn. Coordination with other relevant policy sectors is imperative for successful continuous learning systems.*"

42

avoin oppiminen

määritelmä

oppiminen, johon osallistumisen esteet on pyritty mahdollisimman pitkälle poistamaan

huomautus

Oppimiseen osallistumisen esteet voivat liittyä esimerkiksi oppijan aistirajoitteeseen (kuten näkövamma), oppijan asunnon ja oppilaitoksen fyysiseen välimatkaan, opintojen ajalliseen sijoittumiseen, oppijalta puuttuviin taloudellisiin resursseihin osallistua opintoihin, opetustarjonnan suppeuteen tai siihen, että opetus tai oppimateriaalit eivät ole oppijälähtöisesti suunniteltuja.

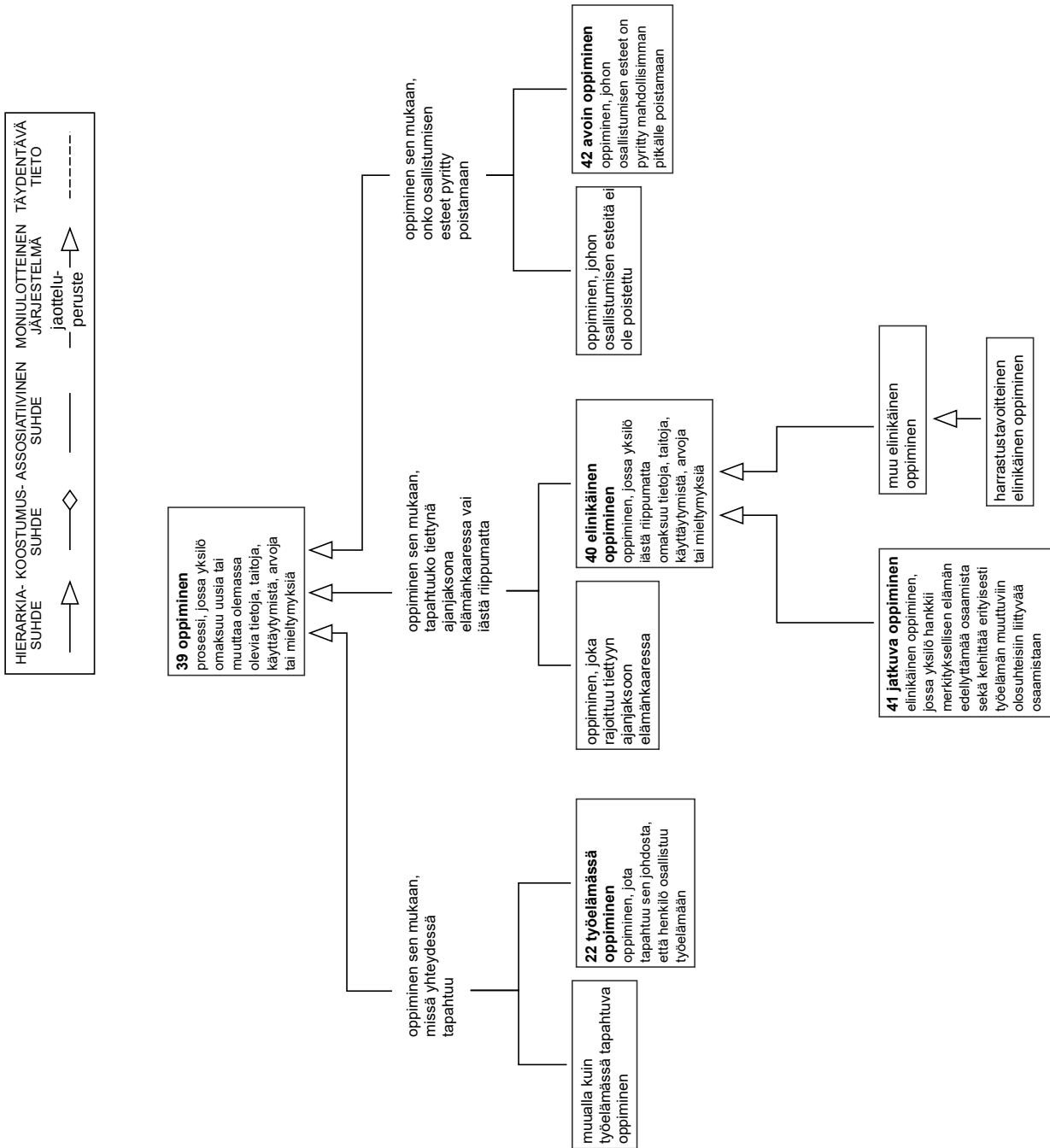
Avoin oppiminen tapahtuu usein digitaalista teknologiaa hyödyntäen; esimerkiksi kaikille avoimet verkkokurssit (engl. MOOC, massive open online course).

Mahdollisuuksia avoimeen oppimiseen voidaan tarjota niin muodollisessa koulutuksessa (1) kuin vapaamuotoisemman oppimisen piirissäkin, ja näitä kahta koulutuksen reittiä voidaan avoimen oppimisen mahdollistamiseksi myös yhdistää.

Käsitteen tunnus: c695

Käsittekaavio: [Oppiminen](#)

Käsitekaavio 9. Oppiminen.

6 Osaaminen ja kyvykkyys sekä osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

43

kyvykkyys

määritelmä

organisaation kyky toimia tarkoituksenmukaisella tavalla tietyllä osa-alueella sekä hyödyntää [osaamistaan](#) ja muita resurssejaan, jotta tavoitteet saavutetaan

huomautus

Organisaatiolla voi olla esimerkiksi kyvykkyys tuottaa jonkin tietyn rekisterin ylläpito.

Organisaatioiden kyvykkyuden voidaan ajatella muodostuvan kolmesta osakokonaisuudesta, joita ovat toimintamallit ja prosessit, henkilöstö ja [osaaminen](#) sekä tiedot ja järjestelmät.

Tässä sanastossa on omaksuttu näkökulma, jonka mukaan organisaatioilla ajatellaan olevan kyvykkyksiä ja että käsite [osaaminen](#) puolestaan liittyy nimenomaan yksilöihin, ei organisaatioihin. Organisaation kyvykkyysiin vaikuttaa siis kuitenkin osaltaan myös sille työskentelevien henkilöiden osaaminen.

Käsitteen tunnus: c125

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

44

osaaminen; ~ kompetenssi <erityisesti kansainvälisissä yhteyksissä>

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu yksilöllä olevista tiedoista ja taidoista sekä valmiuksista käyttää niitä tiettyyn tarkoitukseen

huomautus

Osaamiseen sisältyvät henkilön tiedot ja taidot. Osaamiseen liittyvät myös henkilön käyttäytyminen, arvot, asenteet ja mieltymykset.

Osaaminen karttuu muun muassa työkokemuksen kautta.

Määritelmässä käytetyllä sanalla valmiudet viitataan muun muassa arvoihin, asenteisiin ja käyttäytymiseen.

Määritelmässä mainittu "tietty tarkoitus" voi olla esimerkiksi työtehtävä tai ammatillinen tai henkilökohtainen kehittyminen.

Käsitteen tunnus: c95

Käsittekaaviot: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#) ja [Todistuksia](#)

45

todennettu osaaminen; sertifioitu osaaminen

määritelmä

osaaminen, joka on saavutettu koulutusorganisaation tai muun organisaation vastuulla olevassa **koulutuksessa (2)** tai organisaation palveluksessa työskennellessä ja jonka olemassaolosta kyseinen organisaatio on antanut todistuksen, tai osaaminen, joka on saavutettu muulla tavalla ja jonka olemassaolosta kolmas osapuoli on antanut todistuksen

huomautus

Mikäli osaaminen on saavutettu esimerkiksi koulutusjärjestelmän mukaisessa **koulutuksessa (2)**, osaaminen voidaan todentaa koulutusorganisaation myöntämällä **todistuksella (2)**. Työelämässä hankittu osaaminen voidaan todentaa esimerkiksi työnantajan antamalla **työtodistuksella**.

Määritelmän loppuosa "osaaminen, joka on saavutettu muulla tavalla ja jonka olemassaolosta kolmas osapuoli on antanut todistuksen" viittaa esimerkiksi osaamiseen, jonka henkilö on saavuttanut yrittäjänä toimimalla tai itseoppimalla. Tällaisen osaamisen todentajina voivat toimia esimerkiksi kyseisen henkilön tuotteita tai palveluita hankkineet asiakkaat.

Osaaminen voidaan tunnistaa, vaikkei sitä olisi todennettu, mutta ainoastaan todennettu osaaminen voidaan tunnustaa. Vrt. **osaamisen tunnistaminen** ja **osaamisen tunnustaminen**.

Käsitteen tunnus: c96

Käsitekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Sanastotyöryhmä 20.4.2021: OKM:stä TOR-osaajilta vinkkejä; korkeakoulupuolelta Ilmari. Riina kysyy.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 7.9.2021: Viime kokouksessa määritelmä muokattiin tässä olevaan muotoon. Jäin kuitenkin vielä pohtimaan, onko määritelmä liian laaja. Pitäisikö sen kattaa ainoastaan todennetun osaamisen rekisterissä / KOSKI-rekisterissä oleva osaaminen? Tällaista on kai ainoastaan viranomaisen todentama osaaminen, jota on saavutettu luvanvaraisessa koulutuksessa (perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, ylioppilastutkinto, IB-tutkinto) tai korkeakoulutuksessa?? Mutta kai Jatkuvan oppimisen sanastossa on laajempi näkökulma. Mutta millä tavalla rajataan todistuksen antaja; kenen hyvänsä antama todistus ei kai käy?

Sanastotyöryhmä 13.9.2021: Mitä tapoja on todentaa osaaminen? Koulutusjärjestelmän tuottamasta osaamisesta saa koulutusjärjestelmän tuottaman todistuksen. Muita tapoja on esim. työnantajan antama työtodistus.

Sanastotyöryhmä 13.9.2021: Pohdittiin tapausta, jossa itseoppinut kuvantekijä todistaa osaamisensa portfolioilla kuvistaan ja tiedolla kuinka moni kuvia on ostanut. Onko tämä osaaminen todennettua, jos todentava taho on oppija itse?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.10.2021: Määritelmää ja huomautuksia muokattu keskustelun perusteella, kommentoitteko tarvitseeko vielä muokata?

46

osaamisen tunnistaminen

määritelmä

toimenpide, jossa henkilön esittämien asiakirjojen ja muiden mahdollisten selvitysten perusteella selvitetään henkilön *osaaminen* sekä muut lähtökohdat suhteessa asetettuun tavoitteeseen

huomautus

Osaamisen tunnistamista voi tehdä esimerkiksi koulutustoimija, TE-palvelu, työnantajaorganisaatio tai pätevyystodistuksista rekisteriä pitävä toimija.

Osaamisen tunnistamista ja tunnustamista tapahtuu niin *koulutuksissa (2)* kuin työelämässäkin, ja osaamisen tunnistamista ja tunnustamista on olemassa säänneltyä ja sääntelemätöntä.

Koulutuksissa (2) osaaminen, joka on hankittu kyseisen koulutuksen (2) ulkopuolella, voidaan tunnistaa ja tunnustaa esimerkiksi osaksi suoritettavaa *tutkintoa* tai *tutkinnon osaa*. Tällainen osaaminen tunnistaminen ja tunnustaminen on usein säänneltyä; esimerkiksi laissa ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) on säännökset osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosessista.

Työelämässä osaamisen tunnistamista ja tunnustamista tapahtuu esimerkiksi kun työnantaja etsii henkilöstönsä joukosta tiettyihin tehtäviin sopivia työntekijöitä. Työnantaja voi tehdä osaamisen tunnistamista ja tunnustamista myös esimerkiksi osana työntekijöiden palkkauksen tason päättämistä, sillä monet palkkausjärjestelmät perustuvat osaamiseen. Työelämässä tapahtuvasta osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta ei ole erityisiä säännöksiä lainsäädännössä.

Käsite vastaa sisällöllisesti osittain Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen osaamisen tunnistaminen -käsitettä. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 16.3.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c628>

Ks. myös *osaamisen tunnustaminen*.

Käsitteen tunnus: c628

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen](#)

Sanastotyöryhmä 4.10.2021: Osaamisen tunnistamista ja tunnustamista on säänneltyä ja sääntelemätöntä. Riina laatii huomautusluonnoksen tästä asiasta.

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.10.2021: Terminologi laatinut huomautusluonnoksen säännelystä ja sääntelemättömästä osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta. Katsotteko läpi ja kommentoitte: oliko tämä sen suuntaista kuin haettiin? Onko säännelystä tunnistamisesta ja tunnustamisesta muita esimerkkejä kuin tässä mainittu koulutus? (Miten esim. pätevyyksien rekisteröinti, onko säänneltyä vai sääntelemätöntä tunnustamista?)

47

osaamisen tunnustaminen

mieluummin kuin: aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>; AHOT <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>; ahotointi <opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla>

määritelmä

toimenpide, jossa henkilön *osaamisen* todetaan täyttävän *tutkinnon* tai *tutkinnon osan* vaatimukset tai antavan henkilölle tietyn rekisteröitävän pätevyyden

huomautus

Osaamisen tunnustamista voi tehdä esimerkiksi koulutustoimija, TE-palvelu, työnantajaorganisaatio tai pätevyytödistuksista rekisteriä pitävä toimija.

Jotta hankittu osaaminen voidaan tunnustaa, se tulee todentaa. Todentaminen voi tapahtua esimerkiksi opiskelijan esittämällä todistuksella. Vrt. *todennettu osaaminen*.

Osaamisen tunnustamista ja tunnustamista tapahtuu niin *koulutuksissa (2)* kuin työelämässäkin, ja osaamisen tunnustamista ja tunnustamista on olemassa säänneltyä ja sääntelemätöntä.

Koulutuksissa (2) osaaminen, joka on hankittu kyseisen koulutuksen (2) ulkopuolella, voidaan tunnustaa ja tunnustaa esimerkiksi osaksi suoritettavaa *tutkintoa* tai *tutkinnon osaa*. Tällainen osaaminen tunnustaminen ja tunnustaminen on usein säänneltyä; esimerkiksi laissa ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) on säännökset osaamisen tunnustamisen ja tunnustamisen prosessista.

Työelämässä osaamisen tunnustamista ja tunnustamista tapahtuu esimerkiksi kun työnantaja etsii henkilöstönsä joukosta tiettyihin tehtäviin sopivia työntekijöitä. Työnantaja voi tehdä osaamisen tunnustamista ja tunnustamista myös esimerkiksi osana työntekijöiden palkkauksen tason päättämistä, sillä monet palkkausjärjestelmät perustuvat osaamiseen. Työelämässä tapahtuvasta osaamisen tunnustamisesta ja tunnustamisesta ei ole erityisiä säännöksiä lainsäädännössä.

aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen; AHOT; ahotointi: Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla käytetään myös termimuotoa aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen. Se on sanastossa merkitty epäsuositettavaksi muodoksi, koska siitä saattaa syntyä virheellinen mielikuva, että tunnustettavan osaamisen täytyisi olla hankittu esimerkiksi ennen koulutuksen (2) aloittamista. (Osaaminen on kuitenkin aina hankittu ennen tunnustamistoimenpidettä.)

Käsite vastaa sisällöllisesti osittain Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen osaamisen tunnustaminen -käsitettä. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 16.3.2021.

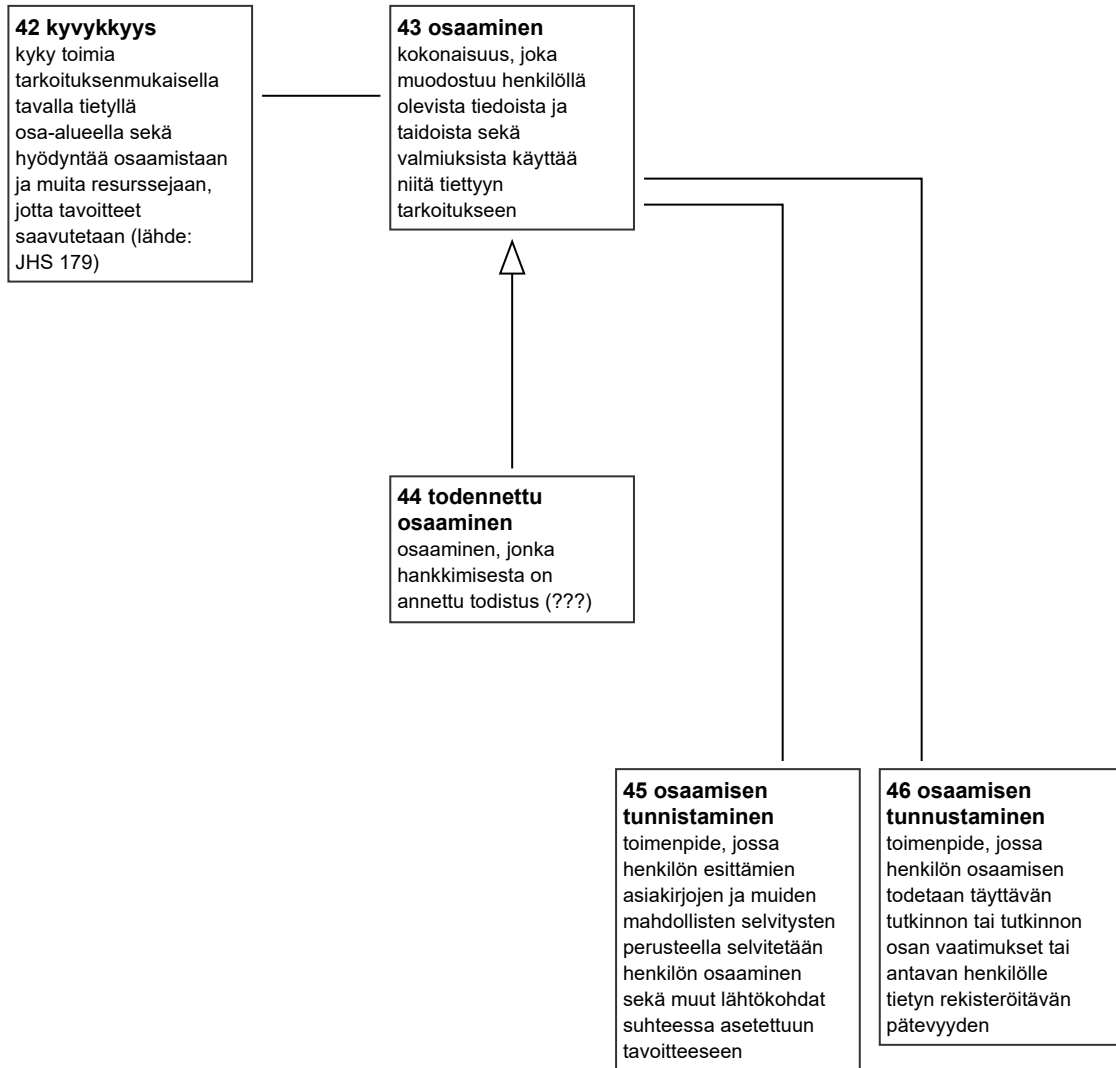
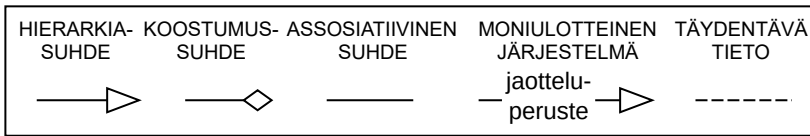
<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c629>

Ks. myös *todennettu osaaminen*.

Käsitteen tunnus: c629

Käsittekaavio: [Osaaminen, osaamisen tunnustaminen ja tunnustaminen](#)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.10.2021: Terminologi laatinut huomautusluonnoksen säännelystä ja sääntelemättömästä osaamisen tunnustamisesta ja tunnustamisesta. Katsotteko läpi ja kommentoitte: oliko tämä sen suuntaista kuin haettiin? Onko säännelystä tunnustamisesta ja tunnustamisesta muita esimerkkejä kuin tässä mainittu koulutus? (Miten esim. pätevyyksien rekisteröinti, onko säänneltyä vai sääntelemätöntä tunnustamista?)

Käsitekaavio 10. Osaaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.

7 Pätevyys ja kelpoisuus

48

pätevyys; ammattipätevyys

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilöllä on riittävä *osaaminen*, jota edellytetään tietyssä ammatissa toimimiseksi, työhön tai työtehtävään valituksi tulemiseksi tai työn tai työtehtävän hoitamiseksi

huomautus

Pätevyyden saavuttaminen voi edellyttää esimerkiksi tietyn koulutuksen (2), tutkinnon tai kokeen suorittamista tai määrättyä työkokemusta.

Pätevyyteen vaadittavat seikat voivat olla säädösperusteisia, kuten säänneltyjen ammattien (esimerkiksi lääkäri, asianajaja, palomies) kohdalla. Pätevyyteen vaadittavat seikat voivat olla myös työnantajan määräämiä. Joissakin tapauksissa pätevyyden perusedellytyksistä säädetään laissa ja niiden lisäksi voi olla työnantajakohtaisia pätevyysvaatimuksia.

Esimerkki pätevydestä, jonka saavuttamisen edellytyksistä on säännökset lainsäädännössä, on kuorma-autonkuljettajan ammattipätevyys.

Pätevyyksistä ja ammattioikeuksista ylläpidetään rekistereitä, esimerkiksi

Käsitteet pätevyys ja *kelpoisuus* ovat toistensa lähikäsitteitä, ja näitä termejä käytetään osittain toistensa synonyymeina, niin että niiden sisältöä on joissakin tapauksissa vaikea erottaa toisistaan. Eroina voidaan nähdä muun muassa, että kelpoisuus on sisällöltään pätevyyttä laajempi käsite (kelpoisuuteen voi sisältyä muitakin ominaisuuksia kuin osaamista, kuten ikä tai kansalaisuus) ja että kelpoisuus liittyy käsitteenä perinteisesti erityisesti julkiseen hallintoon ja sen virkoihin.

Usein termi valitaan vakiintuneiden kielenkäyttötapojen mukaisesti: puhutaan kuorma-autonkuljettajan ja linja-autonkuljettajan pätevydestä mutta luokanopettajan, varhaiskasvatuksen opettajan tai palomiehen kelpoisuudesta.

Käsite vastaa sisällöllisesti osittain Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen käsitettä pätevyys. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 28.9.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c763>

Käsitteen tunnus: c106

Käsittekaaviot: [Pätevyys ja kelpoisuus](#) ja [Todistuksia](#)

OKSA-jaos 4.10.2021: Täällä erimerkkinä korkeakoulujen VIRT-pätevyyksiä:

<https://wiki.eduuni.fi/x/Zbs0CQ>

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.10.2021: Määritelmää ja huomautuksia on muokattu, kuten sovittiin kokouksessa 4.10.2021. Tarkistatko, miten muokataan?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.10.2021: Koetin saada huomautukseen kuvattua pätevyyden ja kelpoisuuden (mahdollisia) yhtäläisyyksiä ja eroja. Tarkistatko: miten pitää muokata?

49

säännelty ammatti

määritelmä

ammatti, johon säädösperusteisesti liittyy tietty pätevyysvaatimus tai ammatinharjoittamisoikeus

huomautus

Säänneltyjä ammatteja ovat esimerkiksi asianajaja, lääkäri, opettaja, palomies, ravitsemusterapeutti ja sosionomi.

Säännellyissä ammateissa toimimiseen vaadittavista pätevyyksistä ja kelpoisuuksista ylläpidetään rekistereitä

50

kelpoisuus

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää virkaan, työsuhteeseen tai [koulutukseen \(2\)](#) valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Esimerkiksi valtion tai kunnan virkaan valituksi tulemisen edellytyksiä voidaan kuvata kelpoisuusehdoilla. Yleisiä, kaikkiin virkoihin liittyviä, kelpoisuusehtoja voivat olla esimerkiksi ikä, kielitaito ja kansalaisuus. Lisäksi voi olla erityisiä virkakohtaisia kelpoisuusehtoja, jotka voivat liittyä esimerkiksi suoritettuihin tutkintoihin tai tetynlaiseen kokemukseen tai perehtyneisyyteen.

Käsitteet kelpoisuus ja [pätevyys](#) ovat toistensa lähikäsitteitä, ja näitä termejä käytetään osittain toistensa synonyymeina, niin että niiden sisältöä on joissakin tapauksissa vaikea erottaa toisistaan. Eroina voidaan nähdä, että kelpoisuus on sisällöltään pätevyyttä laajempi käsite (pätevyys liittyy nimenomaan osaamiseen; kelpoisuuteen voi sisältyä muitakin ominaisuuksia, kuten ikä tai kansalaisuus) ja että kelpoisuus liittyy käsitteenä perinteisesti erityisesti virkoihin ja julkisen hallinnon työsuhteisiin (esimerkiksi kelpoisuus varhaiskasvatuksen opettajan työsuhteeseen).

Usein termi valitaan vakiintuneiden kielenkäyttötapojen mukaisesti: puhutaan kuorma-autonkuljettajan pätevyydestä mutta luokanopettajan kelpoisuudesta.

Koulutukseen (2) valituksi tulemiseen liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä [hakukelpoisuus](#); ks. Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitos.

Käsite vastaa sisällöllisesti osittain Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen käsitettä kelpoisuus. Määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 28.9.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c755>

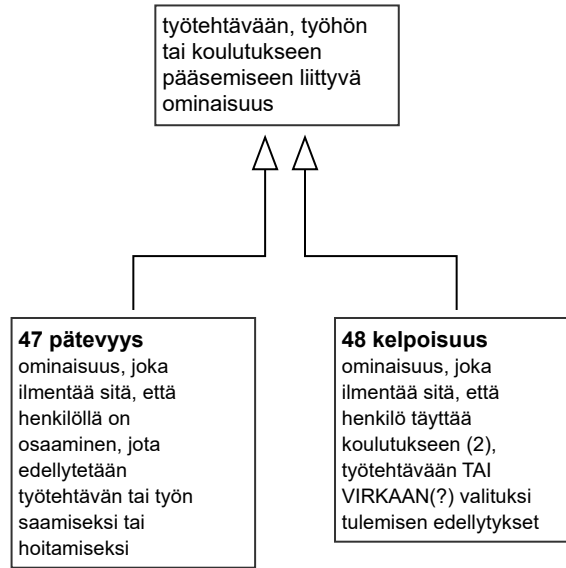
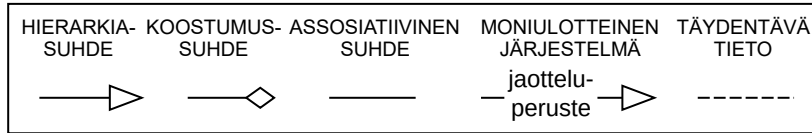
Käsitteen tunnus: c107

Käsittekaavio: [Pätevyys ja kelpoisuus](#)

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.10.2021: Määritelmää ja huomautuksia on muokattu, kuten sovittiin kokouksessa 4.10.2021. Tarkistatteko, miten muokataan?

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.10.2021: Koetin saada huomautukseen kuvattua pätevyyden ja kelpoisuuden (mahdollisia) yhtäläisyyksiä ja eroja. Tarkistatteko: miten pitää muokata?

Käsitekaavio 11. Pätevyys ja kelpoisuus.

8 Todistus

51

todistus (1)

määritelmä

jonkin seikan todistava asiakirja

huomautus

Todistus (1) toimii tässä sanastossa yläkäsitteenä koulutukseen (1) liittyville todistuksille, työtodistukselle, pätevyystodistukselle ja muun muassa osaamistodistukselle. Osaamistodistuskäsitettä ei ole tässä sanastossa määriteltä; se on tarkoitus määritellä myöhemmin opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksiannosta laadittavassa Opetus- ja koulutussanastossa (OKSA).

Käsittekaavio: [Todistuksia](#)

52

<opetus ja koulutus>

koulutusjärjestelmän mukaiseen koulutukseen liittyvä todistus; todistus (2)

määritelmä

asiakirja, joka todistaa koulutusjärjestelmän mukaiseen opetukseen (1) tai [koulutukseen \(1\)](#) osallistumisesta, [koulutuksen \(2\)](#), tutkinnon, oppimäärän tai näytön suorittamisesta, [oppimisen](#) tai opintojen etenemisestä tai muusta oppijan koulutusprosessiin liittyvästä tapahtumasta tai seikasta

huomautus

Esiopetuksessa käytettävä todistustyyppi on lukuvuoden päätteeksi annettava esiopetuksen osallistumistodistus.

Perusopetuksessa käytettävät todistustyypit ovat lukuvuositodistus, välitodistus, päättötodistus ja erotodistus sekä erityiseen tutkintoon liittyvät todistukset eli todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta, todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä ja todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Ammatillisessa koulutuksessa todistustyypit ovat tutkintotodistus, todistus suoritetuista tutkinnon osista, todistus opiskelijan osaamisesta, todistus suoritetusta valmentavasta koulutuksesta, todistus suoritetuista koulutuksen osista ja todistus koulutukseen osallistumisesta (yhtäältä tutkintokoulutukseen ja toisaalta valmentavaan koulutukseen osallistumisesta). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa voidaan antaa todistus osaamisesta.

Lukiokoulutuksessa käytettävät todistustyypit ovat päättötodistus, todistus lukion oppiaineen oppimäärän suorittamisesta ja erotodistus. Päättötodistukseen voi sisältyä liitteinä muita todistuksia.

Korkeakouluissa (1) käytettäviin todistustyyppihin kuuluu muiden muassa tutkintotodistus.

Lisäksi korkeakouluissa (1) annetaan todistuksia esimerkiksi [erikoistumiskoulutuksen](#) suorittamisesta. Korkeakoulun (1) opiskelijalle voidaan antaa todistus suoritetuista opinnoista myös opiskelun kestäessä. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen todistuksista säädetään asetuksissa [794/2004](#) ja [1129/2014](#).

Vapaassa sivistystyössä yleisimmin käytettävä todistustyyppi on osallistumistodistus. Käytössä on myös todistus opiskelijan osaamisesta.

Käsite perustuu Opetus- ja koulutussanaston (OKSA) 2. laitoksen todistus-käsitteeseen.

Ensisijaista termiä, määritelmää ja huomautuksia on muokattu. Luettu 28.9.2021.

<http://uri.suomi.fi/terminology/oksa/c1386>

Käsitteen tunnus: c102

Käsittekaavio: [Todistuksia](#)

Terminologin kysymys 8.10.2021: Muutettu ensisijainen termi kuten sovittiin. Kommentoitteko ovatko tiedot ok?

53

muuhun koulutukseen kuin koulutusjärjestelmäkoulutukseen liittyvä todistus

määritelmä

asiakirja, joka todistaa muuhun kuin koulutusjärjestelmän mukaiseen koulutukseen (2) osallistumisesta tai sen suorittamisesta

huomautus

Muuhun koulutukseen kuin koulutusjärjestelmäkoulutukseen liittyviä todistuksia ovat esimerkiksi eri ammatteihin liittyvät sertifikaatit.

Käsitteen tunnus: c704

Käsittekaavio: [Todistuksia](#)

Terminologin kysymys 8.10.2021: Lisätty tämä käsite, kommentoitteko ovatko tiedot ok?

54

työtodistus

määritelmä

työnantajan työntekijälle työsuhteen päätyttyä antama todistus (1) työsuhteesta

huomautus

Työsopimuslain (55/2001) mukaan työntekijällä on oikeus työsuhteen päättyessä saada pyynnöstään työnantajalta kirjallinen todistus työsuhteen kestosta ja työtehtävien laadusta. Työntekijän nimenomaisesta pyynnöstä todistuksessa on lisäksi mainittava työsuhteen päättymisen syy sekä arvio työntekijän työtaidosta ja käytöksestä. Työtodistuksesta ei saa ilmetä muuta kuin mitä sen sanamuodosta käy ilmi.

Käsitteen tunnus: c105

Käsittekaavio: [Todistuksia](#)

55

pätevyystodistus

määritelmä

todistus (1) henkilön saavuttamasta [pätevyydestä](#)

huomautus

Esimerkiksi sähkötöiden johtajalla on oltava kyseisiin töihin oikeuttava pätevyystodistus. Sähkötöiden johtajaksi tähtäävän henkilön pätevyyden arvioi ja hänelle pätevyystodistuksen antaa pätevyyden arviointilaitos (tässä tapauksessa Henkilö- ja yritysarviointi SETI Oy).

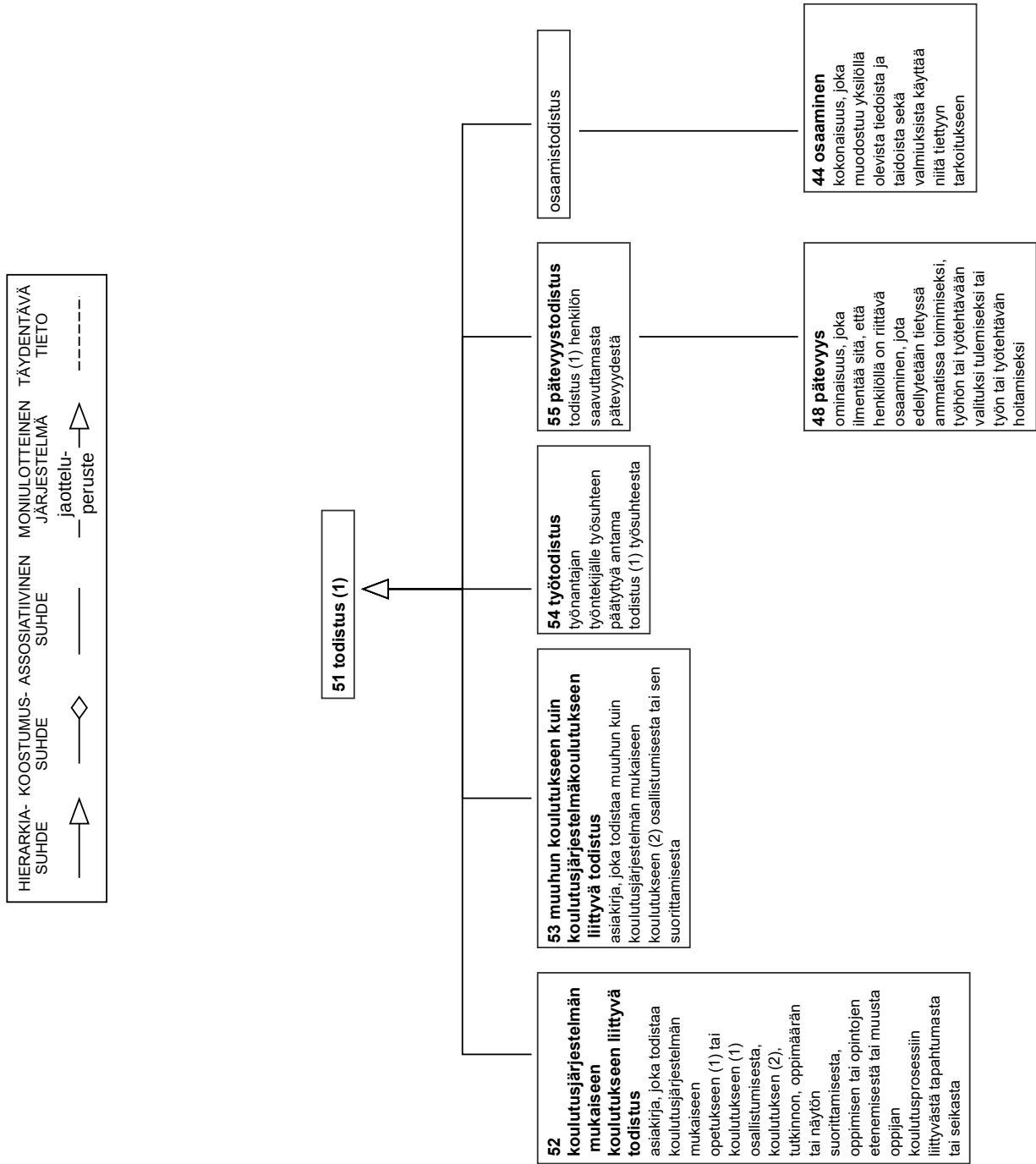
Muita pätevyystodistuksia ovat esimerkiksi lääkelupa (todistus siitä, että henkilö on pätevä antamaan lääkkeitä potilaille) ja sisäilmatarkastajan pätevyystodistus.

Käsitteen tunnus: c104

Käsittekaavio: [Todistuksia](#)

Sanastotyöryhmä 4.9.2020: Vrt. toimialakohtaiset pätevyysrekisterit

Terminologin kysymys sanastotyöryhmälle 8.10.2021: Käsitteen tietoja muokattu sen perusteella mitä puhuttiin kokouksessa 4.10., katsotteko ovatko ok vai tarvitaanko muokata?

Käsitekaavio 12. Todistuksia.

Englanninkielinen hakemisto / English index

Numbers in the index refer to the term record numbers.

accreditation of competence	47	lifewide learning	40
accreditation of prior learning (2)	47	LOS; see studies (1).....	5
adult education and training	6	meet the requirements	50
apprenticeship training	24	module	31
capability	43	occupational competence	48
coaching	36	personnel training	8
competence	44	placement	27
competence	50	professional competence	48
continuing education	9	professional specialisation education	21
continuing professional development	9	qualification (2)	50
continuous learning	41	qualification unit	31
degree programme (1)	5	recognition of competence	47
education (2)	33	recognition of learning	47
education (3)	4	recognition of prior learning	47
education programme (1)	5	retraining and upgrading of qualifications	10
eligibility (2)	50	self-motivated education	7
extension studies	9	specialist education	21
further training	9	specialist training	21
guidance	34	studies (1)	5
identification of competence	46	study module (2)	32
identification of learning	46	study programme (1)	5
identification of prior learning	46	subunit	31
in-service training	9	teaching (1)	33
instruction (1)	33	traineeship	27
integration training for adult migrants	11	traineeship for university students	27
internship	27	training	4
job placement	27	training based on a training agreement	25
labour market training	12	unit	31
learning	39	vocational competence	48
learning opportunity (1)	5	vocational skill	48
learning opportunity specification	5	work-study (?)	27
lifelong guidance	37	workplace education and training	23
lifelong learning	40	workplace tutoring	26

Ruotsinkielinen hakemisto / Svenskt register

Numren i registret anger termpostnumren.

arbetskraftsutbildning	12	livslång inläring	41
arbetsplatshandledning	26	livslångt lärande	40
arbetspraktik	27	livslångt lärande	41
behörighet	48	lära sig	39
behörighet	50	lärande	39
del av examen	31	lärande i arbetet	23
erkännande av kunnande	47	lärande i arbetslivet	23
erkännande av tidigare förvärvad kompetens	47	läroavtalsutbildning	24
examensdel	31	personalutbildning	8
examensinriktad fortbildning	10	praktik	27
fortbildning (1)	9	självständig utbildning	7
frivillig utbildning	7	självständiga studier	7
högskolepraktik	27	skolning	4
IA	23	specialiseringsstudier	21
identifiering av kunnande	46	specialiseringsutbildning	21
inläring	39	studiehelhet (2)	32
inläring i arbetet	23	UA (1)	23
inläring i arbetslivet	23	undervisning (1)	33
inläring i yrkeslivet	23	utbildning (1)	4
integrationsutbildning av vuxna invandrare	11	utbildning (2)	5
kompetens	44	utbildning på egen hand	7
kompetens	48	utbildning som grundar sig på utbildningsavtal	25
kontinuerligt lärande	41	utbildning som ordnas på en arbetsplats	23
kunnande	44	vuxenutbildning	6
LIA	23		

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termitetuenumeroihin.

AHOT	47	53	
ahointi	47	muuntokoulutus	10
aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen	47	ohjaus	34
aikuiskoulutus	6	omaehtoinen koulutus	7
aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus ...	11	opetus	33
ammattillinen työvoimakoulutus	14	opintokokonaisuus	32
ammattillisesti suuntautunut työvoimakoulutus	14	oppimaan oppiminen; ks. oppiminen.....	39
ammattillisia valmiuksia lisäävä koulutus	16	oppiminen	39
ammatinvalinta- ja uraohjaus	38	oppisopimuskoulutus	24
ammattikorkeakouluharjoittelu	27	orientaatiojakso	13
ammattipätevyys	48	osaaminen	44
avoin oppiminen	42	osaamisen tunnistaminen	46
ei-tutkintotavoitteinen ammatillinen työvoimakoulutus	16	osaamisen tunnustaminen	47
elinikäinen ohjaus	37	osaamiskokonaisuus (1)	29
elinikäinen oppiminen	40	osaamiskokonaisuus (2)	30
erikoistumiskoulutus	21	pätevyys	48
erikoistumisopinnot	21	pätevyystodistus	55
F.E.C.-koulutus; ks. kehittämiskoulutus.....	18	rekrytointikoulutus	15
Further Educated with Companies -koulutus; ks. kehittämiskoulutus.....	18	rekrytoiva koulutus	15
henkilöstökoulutus	8	rekrytoiva työvoimakoulutus	15
jatkuva oppiminen	41	sertifioitu osaaminen	45
kartoitusjakso	13	sopimus oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä; ks. oppisopimuskoulutus.....	24
kehittämiskoulutus	18	säännelty ammatti	49
KEKO-koulutus	18	todennettu osaaminen	45
kelpoisuus	50	todistus (1)	51
kelpoisuusehdot; ks. kelpoisuus.....	50	todistus (2)	52
kompetenssi	44	tutkinnon osa	31
korkeakouluharjoittelu	27	työelämä; ks. työelämässä oppiminen.....	22
korkeakoulujen erikoistumiskoulutus	21	työelämässä oppiminen	22
kotoutumiskoulutus	11	työharjoittelu (1)	27
koulutus (1)	4	työharjoittelu (2)	23
koulutus (2)	5	työpaikalla järjestettävä koulutus	23
koulutusjärjestelmän mukaiseen koulutukseen liittyvä todistus	52	työpaikalla järjestettävä ohjaus	26
koulutuskokeilu	28	työpaikalla opiskelu	23
koulutuslainsäädännössä säännelty koulustoiminta	2	työpaikalla oppiminen	22
koulutussopimukseen perustuva koulutus	25	työpaikkaohjaus	26
koulutussopimuskoulutus; ks. koulutussopimukseen perustuva koulutus.....	25	työssä oppiminen	23
koulutustarpeen ja soveltuvuuden arviointijakso ...	13	työssäoppiminen	23
koulustoiminta	1	työtodistus	54
kyvykkyys	43	työvoimakoulutus	12
markkinaehtoinen koulustoiminta	3	työvoimapoliittinen koulutus	12
moduuli; ks. opintokokonaisuus.....	32	täydennyskoulutus	9
muuhun koulutukseen kuin koulutusjärjestelmäkoulutukseen liittyvä todistus ..		valmennus	36
		valtionosuus	20
		valtionosuusrahoitettu työvoimakoulutus	19
		vertaisohjaus	35
		VOS-työvoimakoulutus	19
		yhteishankintakoulutus	17